

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

Invitare de abonament.

Cu 1 Ianuarie 1904 adică peste scurtă vreme „Foaia Poporului” intră în anul XII al vieții sale. Ca și până acum, așa și în anul viitor, ea cu rîvnă nestrămutată și cu interes cald, isovrit din iubire de neam, va continua a lumina, a sfătui și a îmbărbăta poporul român în lupta pentru înaintarea lui pe toate terenele vieții. Ea va fi, ca și în trecut, un prieten sincer și devotat al țeranilor, al meseriașului și a inteligenței dela țeară și va lupta numai și numai pentru binele și lumina acestora.

Cuprinsul ei bogat și felurit a făcut, ca să fie considerată ca o sală de cetire, la care după însași marturisirea cetitorilor, toți cu drag alegă.

Începînd cu Anul-Nou „Foaia Poporului” va ieși împodobită cu ilustrații și cu un cuprins tot mai bogat și mai interesant.

„Foaia Poporului”, va lucra și în viitor tot în direcția veche, silindu-se a introduce îmbunătățiri tot mai multe, pentru-ca să fie vrednică de numele ce și-a ales. Sîntem convinși deci, că lucrăm, nu în interesul ei propriu, ci al poporului român, a cărui înaintare ne zace tuturor la inimă, când rugăm pe abonații de până acum să o aboneze și mai departe și, mînați de dragoste față de de-aproapele, să îndemne și pe alții ca să o aboneze.

Abonamentele rămân aceleași, și anume:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg . . . . . 4 cor.
Pe un jumătate de an . . . . . 2 cor.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg . . . . . 10 franci (10 lei).
Pe o jumătate de an . . . . . 5 franci.

Pentru a pute ține bună rînduială, onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât pe o jumătate de an, sau pe un an.

Administrațiunea
„Foi Poporului”.

Să întemeiăm însoțiri!

Sîntem în iarnă. Deși frig mare n'a fost până acum pe la noi, nici moș Gerilă nu și-a scuturat barba ca să cearnă din nori ninsoare, totuși iarna e aci. Zilele sînt scurte, serile și nopțile lungi și economul nu are lucru așa încordat, ca primăvara și în puterea verii.

Da, lucru este mareu la economie și iarna. Ingrijirea vitelor, repararea uneltelor și a zidurilor economice etc. nu-i dau pace nici acum economului, dar totuși el nu are lucru întetitor ca în alte anotimpuri, așa că are vreme a se ocupa și cu alte lucruri.

Intre aceste negreșit, că lucrul de căpetenie trebuie să fie *cultivarea de sine*, adică economul trebuie să și câștige cunoștințe folositoare din toate cele-ce îi privesc traiul și împrejurările vieții.

Mai de mult, în zilele din bătrâni moșii și strămoșii nosiri se adunau în

jurul vetri, își spuneau povești și fapte vitejești de-ale trecutului, își povesteau suferințele și păcăniile și trăgeau învățături din ele. Mai mult nu puteau, căci învățatul de carte le era oprit.

Azi toate aceste s'au schimbat. Azi școala stă deschisă fiecăruia și învățătura de carte este de lipsă pentru tot omul, ca pânea de toate zilele. De aceea în serile lungi de iarnă și în sîrbători, economul și meseriașul nostru își va face lui și-și cel mai mare bine, dacă va ceta cărți bune și folositoare, făcute anume pentru el și din cari să va alege cu învățături pentru viață.

Dar' în zilele de iarnă să mai cere dela noi și o altă lucrare, dela care earăș numai bine putem aștepta. Aceasta cade mai nainte de toate în sarcina fruntașilor dela țeară. Ei trebuie să ia lucrul în mîna, să facă începutul, ear' poporul să-i asculte, să-i urmeze.

E vorba de însoțiri sau cum se mai zice de societăți, de reuniuni. Poate e de prisos să mai repetăm, ceea-ce de atâtea-ori s'a zis și să zice, că în unire, în însoțire stă puterea. Despre aceasta să poate încredința oricine, care urmărește cât decît mersul lumii și a societății omenești. Și apoi mintea naturală ne arată asemenea, că doi sau trei însoțiți la oaltă pot face un lucru mai mare, decât reslățiți, fiecare stingher și la o parte.

În însoțiri de tot felul, mai mari și mai mici, stă puterea unui popor, cum o vedem aceasta la popoarele cele mai culte și mai puternice.

La noi, de odată cu învățătura de carte a pătruns și spiritul însoțirii

FOIȚA.

Știe codrul...

Dlul Dimitrie Lăpădat,
director școlar în Seliște.

La poale de codru nins,
Rătăcit am înadins —
Să-mi plâng dorul codrului,
Să-mi taiu firul dorului.

Și să mă plâng fagului —
De jalea iobagului —
Fagului, bătrânului,
De chinul Românului!

Să mă 'ntorc apoi spre plop —
Să vărs lacrimi strop cu strop —
Și să-i spun durerea grea
Ce-apasă inima mea!..

Codru-i nins, albit e tot —
Plopi și fagi în nea înnot; —
De jalea Românului
Plin e sinul codrului!!

Și-a 'nghețat izvoarele...
Și nici căprioarele

Nu-și mai au odihna lor...
Și-i tot codrul plin de dor.

Eu mă plâng, codrul se plînge! —
Din ce vede el, i-ajunge —
Și el știe că plînge eu
De jalea neamului meu...

— »Du te june 'n treaba ta!
Eu m'oiu imprimăvăra —
Și ca mine, în curînd
Înflori-v'eți, lăudând
Ciasul dornic așteptat
Când neamul v'ați liberat!!

Noembrie 1903. **Croțu-Delaseliște.**

Vorbirea de deshidere

a ședinței societății de lectură »Andrieu Șaguna».
Ședința societății »Andrieu Șaguna», despre care scriem la alt loc a fost deschisă de dl. profesor seminarial, **Dr Petru Șpan**, presidentul societății, cu următoarea frumoasă vorbire:

Escelenția Voastră!
Preastimat Public!

Treizeci de ani se strecurară în noianul veciniceii, de când carul mortuar, însoțit de simțăminte d'areroase ale națiunii și bise

ricei, în o tainică liniște ducea la locul de vecinică odihnă rămășițele pămîntești ale celui mai mare bărbat, ce la avut în veacul trecut biserica și națiunea română din aceasta patrie

Mare a fost prin concepțiile înalte, la cari s'a avîntat, prin sfera largă de activitate ce a delimitat urmașilor săi.

Mare prin privirile superioare culturale și științifice, prin o forță neîntrecută de productivitate pe toate terenele vieții culturale bisericesti.

Mare prin entuziasmul său pentru bunurile religioase și morale ce i-au încălzit inima, prin prevenerile ce i-au luminat mintea, petrecînd timpurile până în cele mai depărtate zări ale vieții viitoare.

Cu drept cuvînt zice istoricul și politicul Baritiu: »Șaguna a croit un plan atât de larg și măreț, în cât urmașii săi au să lucreze cel puțin o sută de ani, pentru-că să-l realizeze întreg».

Da! un veac și mai multe vom ave să ne întetim puterile, ca să traducem în ființă

și am întemeiat și noi feliurite însoțiri, dar' numărul acestora e prea mic, față cu numărul nostru. Și cu deosebire sunt puține însoțirile, cari au menirea a ajuta țeranului plugar, și tot puține aflăm că sunt și reuniunile de meseriași.

Vedeți, iubiți fruntași și iubit popor, aici este un larg teren de lucru, ear' timpul de earnă este foarte potrivit pentru acest scop!

Să întemeiam însoțiri, căci în ele stă puterea — aceasta să fie ținta noastră acum.

În toamnă am dat știri despre o mișcare îmbucurătoare în privința aceasta. S'a întemeiat în Rebrisoara o societate de cetire, — asta-i pentru cultivarea poporului; din Șoimuș vrednicul preot I. Bucu, vestește, că se pot face cu înlesnire filiale de tovărășii agricole în legătură cu tovărășia din Șoimuș — aceste sunt pentru înaintarea agriculturii; un alt fruntaș din Deva, dl. Nicoară face filiale la reuniunea de înmormântare — aceste sunt de binefacere și ajutor împrumutat. Am dat apoi știri despre mersul unora din însoțirile de meseriași și le-am văzut în înaintare. Astfel, ca să nu pomenim de cele mai vechi, am văzut ce frumos înaintează reuniunea de meseriași din Blaj, deși e tinără încă.

Aceste frumoase porniri trebuie continuate un zel și stăruință. Să nu fie sat românesc, în care să nu avem tovărășie agricolă, societate de cetire și de cântări, reuniune sau filială de înmormântare etc.

Fruntașii se începă cu întemeierea uneia din aceste, de care au mai mare lipsă și apoi vor urma și celelalte, căci în curând se vor încredința cu toții despre folosul însoțirii, a lucrării împreună.

Ținta noastră deci să fie: întemeierea de însoțiri, căci numai așa putem fi tari și numai așa putem răsbî, fie cu atacurile dușmane, fie cu loviturile sorții.

Silvestru Moldovan.

Universitate cehă în Brünn.

Din Viena se scrie, că în interesul păcii parlamentare, guvernul lui Körber va deschide în Brünn o universitate cehă. Aceasta este a doua universitate a Cehilor.

aceea-ce încă mare parte plutește în lumea ideilor!!

În fața noastră se ridică mărețul locaș al Domnului, care va mărturisi generațiilor din vremile viitoare vitalitatea bisericii ortodoxe române din aceasta patrie și va deveni un monument cultural, care preste țeri îndepărtate va duce numele neamului românesc. Acest locaș D-zesc în mintea lui Șaguna a încolțit ca idee. El 'i-a pus temelie prin fundațiunea creată. Și nouă, fericiților de astăzi, dat ne-a fost să vedem ridicându-se acest pompos locaș prin neobosita hărnicie și stăruitoarea sollicitudine a Înaltpreasfinției Sale Domoului Archiepiscop și Metropolit actual.

Glorie și mărire Ție spirit al lui Șaguna, care trezești, împintenezi și îndemni mințile și inimele noastre spre lucrări bune și folositoare!!!

Și când ne gândim că un singur om, ori cât de dăruit dela D-zeu cu calității superioare totuși nu e capabil de a duce la îndeplinire, măcar și numai o parte din imensitatea gândirilor, ce copleșesc sufletul

Cehii însă cer mai mult; ei cer, ca în Boemia, Silezia și Moravia limba cehă să fie declarată de limbă oficială, egală cu cea nemțească.

Guvernatorul Fiumei. Orașul Fiume are un nou guvernator. În locul contelui Szápáry László, demisionat, a fost numit de guvernator baronul Ervin Roszner, fișpanul comitatului Maramureș. Roszner este în etate de 49 ani, a fost profesor la academia de drepturi din Orade, apoi deputat și comite suprem.

Schimbări de comiți supremi. Foia oficială publică mai multe schimbări de comiți supremi, dintre cari amintim pe cele din comitatele locuite de Români. Anume guvernul a primit abdicarea lui Désy Zoltán din Solnok-Dobâca, ear' contele Lázár István, fișpanul Brașovului a fost numit de comite în comitatul Mureș-Turda. În comitatul Sălăgiului în locul lui Wesse'ényi e numit fișpan Dr. Kaizler, fost viceșpan acolo.

Episcopul Radu — distins. Cum știm episcopul gr.-cath al Oradei, Il. Sa dl. Dr. Dem. Radu se află la Roma pentru a-și prezenta omagiile noului Cap al bisericii catolice. Din acest prilej papa Piu X l-a distins dându-i titlu de conte roman.

Il. Sa să întoarcă în 20. l. c. la rezidența Sa.

Mersul politicii la noi.

În mersul politicii din Ungaria săptămâna aceasta nu s'a făcut nici o schimbare deosebită. Pe Unguri 'i-a atins neplăcut o vorbire a lui Körber în casa magnaților din Austria, în care a declarat, că armata rămâne așa, cum a fost. Altă noutate este că delegațiunile s'au întrunit.

Dieta.

În dietă afară de unele discuții provocate de opoziție, obiectul cel mai de frunte este *proiectul de recruți* pe 1903. La acesta se țin lungi vorbiri de cătră aceia, cari continuă cu împotrivirea. Proiectul probabil, că nu se va putea vota anul acesta, de oare-ce dieta va ținea puține ședințe, fiind aci

său, trebuie să-l admirăm pe Șaguna și pentru feliul, cum a știut să-și aleagă oamenii, cu cari să lucreze

Generația lui Șaguna va rămâne pururea un model de sirguintă, de pricepere și porniri nobile îndreptate spre înălțarea bisericii și a neamului.

Rînd pe rînd se stinge pleiada acelor bărbați, cari ori unde s'a pus, au fost fala și mândria neamului nostru. Nu de mult se deslipi de sinul bisericii un valoros bărbat, al cărui nume străbătuse în cele mai largi sfere ale vieții românești, și a cărui pomenire și la acest loc merită să fie ridicată, fiind unul din cei dintâi îngrijitori ai »societății de lectură »Andreu Șaguna« pe atunci când se afla încă în leagănul vieții sale.

Serbătoarea de astă-seară e mare prin faptul că ne scoate din obicinuița zilei și ne transpune sufletește și inimile spre gândiri mărețe, cari ne întineresc, ne înviează, ne fortifică și ne dau convingerea nestrămutată a biruinții idealului întrupat de mintea lui Șaguna, în așezămintele create de el. Atari

serbătorile Crăciunului catolic și delegațiunile întrunite în Viena.

Declarațiile lui Körber.

În ședința de Sâmbătă, 12 l. c. a casei de sus din Austria prințul Windischgrätz a cerut deslușiri dela prim-ministrul Körber în privința reformelor, ce le pretind Ungurii pentru armata din Ungaria. A întrebat, că prin aceste reforme rămâne armata una și nedespărțită și Coroanei nu 'i-să știrbește dreptul maiestatic asupra ei?

Körber a răspuns lămurit și liniștitor. A zis, că reformele nu vor schimba unitatea armatei; aceasta va rămâne, ceea-ce a fost până acum. Ori-ce gând, privitor la despărțirea în două a armatei, îl resping — a zis Körber — ba îl numesc de o crimă îndreptată împotriva întregii monarhii.

Windischgrätz a declarat, că se mulțumește cu răspunsul, dar' în ceata șovinistilor Unguri vorbele lui Körber au stîrnit mare mânie. Foile atacă pe Körber, ear' în dietă Tisza și alți vorbitori au protestat, ca Körber să se amestece în afacerile Ungariei. Sînt mînioși și pentru aceea »patrioții«, că Körber a vorbit de întregitatea monarhiei, în care e și Ungaria.

Delegațiunile.

Delegațiunile, adecă deputații trimiși din dieta Ungariei și parlamentul austriac s'au întrunit în Viena. Mercuri Maiestatea Sa a ținut vorbirea de deschidere, în care a zis, că starea politică în afară e mulțumitoare, apoi a făcut amintire despre întâmplările de peste an, cum a fost moartea Papei Leo XIII, uciderea părechii regale sârbești etc. și a amintit de tunurile cele noue și de budgetul marinei.

S'a prezentat și budgetul delegațiilor, adecă trebuințele pentru ministerul de externe, pentru cel de războiu (armata) și pentru cel de finanțe comun.

Trebuințele întregi fac pe anul viitor 374 milioane, 975 mii, 389 cor. cu 2½ milioane mai mult, ca anul trecut. Ungaria trebuie să ia parte cu 87 milioane, 629 mii și 350 cor.

Și-a ținut vorbirea și ministrul de externe, despre starea politică peste tot.

repriviri sufletești sînt ca picurii de rouă, cari înveselesc natura stoarsă de arșița zilei.

Stoarse și uscate sînt și sufletele noastre de arșița vremii, dar' neclintită rămâne în noi credința, că va sosi roua dimineții, care le va adăpa și înviora.

Ear' pentru-că mult dorita dimineată să sosească cât mai îngrabă, datorință avem noi generația de astăzi și mai ales tineretul care, se adapă de știință și cultură la sanctuarul științelor, numit »Seminarul Andreian«, să revină cu cugetele și simțirile cât mai des la inspiratorul nostru Andreiu Bar. de Șaguna, dela care va primi însuflețire, putere și stăruință spre muncă dreaptă, cinstită, desinteresată și onestă.

Și acum, când trimitem în sbor sufletele și inimele noastre spre plaiurile cerești, în cari plutește spiritul lui Șaguna, venim și ne închinăm înaintea geniului acestui mare bărbat, rugându-l, să îndrepteze cereri ferbinți cătră tronurile D-zești spre a ne lua sub scutul și ocrotirea sa, spre a face să dispară

Sedința publică

a societății „*Andrei Șaguna*”.

În fiecare an, în preseara sfîntului Andrei, societatea de lectură a teologilor și pedagogilor dela seminarul „*Andreian*” aranjează câte o ședință publică festivă cu producții, în amintirea marelui arhiepiscop și metropolit de odinioară Andrei Șaguna.

Anul acesta s'a ținut ședința Sâmbătă în 29 Nov. v. în sala cea mare a seminarului. Programul bogat și variat a atras lume multă, asistând aproape întreaga inteligență din Sibiu, în frunte cu Escelenția Sa metropolitană, cu Ilustr. Sa vicarul Dr. Il Pușcariu și asesorii consistoriali.

Ședința s'a început la orele 7 și a durat până aproape de 10, executându-se următorul program, cu piese alese:

1. Deschiderea ședinței prin președintele societății.

2. a) „Te chem, o noapte, vin'! de * *”

b) „Imnul unirii”, melodie de C. Porumbescu, armonisat pentru cor de bărbați de T. Popovici, cântate de corul societății.

3. „Cuvânt ocașional”, rostit de Aurel Oancea, cl. c. III-lea.

4. a) „Cântecul ciobanului”, mică fantasmă românească pentru flaut cu acompaniament de pian, cântat de Victor Murășan, cl. c. II-lea.

b) „Baladă”, pentru violină cu acompaniament de pian, de C. Porumbescu, cântată de Octavian Murășan, cl. c. III-lea.

5. „Dama cu Camelii”, poezie de H. Lecca, declamată de Tit Morariu, cl. c. I-ii.

6. „Ouvertura din Craiu nou”, de C. Porumbescu, executată de orchestra societății.

7. „Știința și credința”, disertațiune de Ilie Beleuță, cl. c. III-lea.

8. „Mănăstirea Putna”, baladă de Bolintineanu, musică de I. Vorobchievici, cântată de corul societății.

9. „Nunta în codru”, poezie de G. Coșbuc, declamată de Filon Flucuş, cl. c. I-ii.

10. „Potpouriu românesc”.

Vorbirea de deschidere, pe care o dăm la foiță, a fost foarte frumoasă, ear' celelalte puncte au fost executate cu splendid succes și debutanții au fost răsplătiți cu lungi aplauze.

Au plăcut mult corurile și în acest punct merită laudă vrednicul profesor de cântări dl. Timotei Popovici; ase-

din inimile noastre simburile reuții și se sălășluiesc în ele: sămënța dreptății, sincerității, echității, obiectivității, considerării reciproce, ca se putem îndruma naia bisericii ortodoxe române din metropolia noastră pe marea liniștită și scutită de vifore a vieții omenești. — Tie, spirit curat și neprihănit al marelui Șaguna, îți închinăm prinosul sufletelor noastre, și invocându-te cerem să nu ne dai uitării nici acolo în sferile înalte, unde petreci!

Animat de acestea dorințe și aspirațiuni, în calitate de president al societății „*Andrei Șaguna*” deschid și șirul festivității de astă-seară întru pomenirea numelui Lui!

Vorbă veche.

Poporul, care nu cinstește pe bărbații săi mari, nu va trăi și nu are drept să trăiască.

menea a fost viu aplaudat solo de flaută „Cântecul ciobanului” executat de V. Murășan, și solo de violină, esec. de Octavian Murășan, apoi declamațiunile etc.

După isprăvirea programului Esc. Sa constatând succesul producțiunii îndeamnă tineretul, ca prin diligența și râvnă să-și înmulțească cât mai mult cunoștințele, ca astfel cu atât mai cu succes se poată lucra pentru biserică și neam, când vor eși din viața practică și se cinstească memoria marelui Andrei.

Publicul s'a împrăștiat, ducând cu sine cele mai bune impresii.

DIN LUME.

Rusia și Japonia.

Conflictul între Rusia și Japonia încă nu a delăturat. Rusia a trimis nota, ca răspuns la nota Japonezilor, dela 30 Oct. c. Cuprinsul ei se ține încă în secret, dar' se crede că e pacinic. Cu toate aceste foile japoneze scriu, că sunt încă mari pedeci în calea deplinei înțelegeri între Rusia și Japonia.

Regele Spaniei în Lisabon.

Regele Spaniei cum știm, a petrecut câteva zile în Portugalia, anume în capitală. Acolo a fost primit cu mari onoruri și visita aceasta are întru atâta însemnătate, că va contribui la o prietenie mai bună între cele două națiuni surori, decât ca cum a existat până acum.

Columbia și Panama.

O știre primită de „*Daily Telegraph*” vestește, că Columbia ar voi să pornească cu putere armată împotriva noului stat din America de mijloc, Panama. Știrea însă nu e sigură.

Câteva state europene au sfătuit statul Panama să ia asupra sa partea ce cade asupra ei d'n datoriile de stat ale Columbiei, o sumă de 1½ milioane de dolari; numai așa va fi recunoscută neatârnată țării. Statele-unite au sfătuit noul stat să primească această sarcină.

Știri mărunt

Sobrania bulgară a primit creditul extraordinar de 25 milioane, care s'a întrebuițat în toamnă pentru armată.

La granița ruso-persiană cu prilejul deschiderii oficiilor vamale, s'au întâmplat ciocniri sângeroase între deregătorii de vamă și Turcomani; un oficer pers și un cozac a fost omorât.

„*Transk Rundschau*” scrie, că guvernul Angliei voiește să ia în arândă minele Persiei; timpul arândei ar fi 100 ani.

Adunare de învățatori oprită.

De lângă Cluj, 14 Dec. c.

Gendarmi la biserică.

Despărțământul „*Cluj*” al reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș a fost convocat la adunarea de toamnă pe 10 Dec. n. c. în comuna Nădășelului-unguresc. S'a cerut concesiune (îngăduială) dela protopretorele Nădășelului în scris, dar' acesta numai în 9 l. c. pe la orele 2 după amiază a înștiințat telegrafice pe președintele Ioachim Pop, că nu concede ținerea adunării. Tot în numita zi pe la orele 3 p. m. a primit președintele și în scris cauza pentru ce nu s'a putut îngădui ținerea adunării.

Au fost două piedici: boala ce bântuie în cercul Nădăș și că școala de acolo nu e corăspunzătoare pentru astfel de adunări. Că școala nu e corăspunzătoare este un neadevăr. Adecătelea se se țină în aceea școală prelegere e permis, dar' se țină adunări nu?

Bravul președinte vîzînd aceste a fost silit a merge în persoană la solgăbiru.

In cancelaria protopretorului.

Pe la orele 4 și jum. președintele intră în cancelaria pretorială, care se află în casele comitatului din Cluj și ceru deslușiri dela protopretore. S'a încins o dispută între protopretorele și președinte. Causa cu școala că nu e corăspunzătoare a fost numai așa, căci la urmă solgăbirăul a stat numai pe lângă boala ce bântuie în unele comune.

E o naivitate însă a opri adunarea din cauza boalei, când în aceea comună nu e oprită cercetarea școalei și nu a existat boală până acuma — zice președintele.

Fisolgăbiru neștiind în grabă ce să răspundă se face că caută la acte și arătări că colo și colo în cercul lui e boală — între copii și prin urmare învățătorul duce cu sine boala.

Cum o duce înv. boala când și numitele comune e închisă școala în așa învățătorul nu vine în atingere cu pruncii? — zice președintele, — dacă chiar așa bine grijii, pentru ce lăsați să iasă oamenii din numitele sate? De ce nu-i opriți de-a veni și în Cluj?

Așa ar și trebui — zise solgăbiru și neavînd ce mai zice îndrumă pe președinte la alispán.

In cancelaria v.-comitelui.

În cancelaria vice-comitelui chiar era ședință. Dl Pop spunînd cauza pentru care a venit, fu întreruptă ședința. Vice-comitele sfătuieste pe președinte să-și dea recursul în scris.

— Mă rog, cum voiu da recursul în scris când dimineață e adunare și toți membri vor fi acolo. Dacă-l dau în scris poate peste 2—3 zile o să-mi dați răspuns.

La aceasta alispán răspunde, că sau trebuie solgăbiru să-și retragă hotărîrea sau că dl Pop să ducă dela inspectorul reg. ung. cum-că adunarea se poate ține pe răspunderea d-sale. Adecă dela Ana la Caiafa.

Ear' la protopretore.

Rugat din nou protopretorele să-și retragă ordinațiunea, nu voește, fiindu-i trică că la cas de îmbolnăviri el are de-a răspunde. Dacă i-s'a pomenit de scrisoarea inspectorului a răspuns, că hotărîrea lui nu o poate strica nime afară de vice-comitele. Prin urmare inspectorul nu i poruncește lui.

Cu asta s'au isprăvit umblările.

În 10 Dec. învățătorii erau toți în Nădășel în frunte cu președintele, care a mers să esplice cauza neținerii adunării.

Conform programei cu toți au luat parte la serviciul divin, care s'a celebrat în biserică gr.-cat. unde au celebrat sf. liturgie preotul Topan și învățătorul Ioan Runcu a cântat cu copiii de școală.

În biserică a venit să pîndească notarul, ear' la ușa bisericeii trei gendarmi.

După ieșirea din biserică președintele Ioachim Pop spune colegilor săi cauza, pentru care a fost oprită adunarea, ear' gendarmii spun că mai mult ca trei inși la oaltă să nu fie, că au poruncă de a-i împrăstia.

S'au împărțit deci toți în toate părțile, ear' gendarmii nu s'au depărtat din comună până seara.

Aceasta faptă curioasă se explică așa: În Nădășel acum s'a zidit noua școală de stat. Românii nu-și dau copiii acolo, făr' o țin pe a lor. Școala de stat e goală.

Causa a mai fost și aceea, că învățătorul de stat Dancs János (Român) auzind de adunare, s'a dus la protopretore și i-a spus, rugându-l să oprească adunarea, că la cas, că o lasă școala de stat piere: oamenii se însuflăsc la vorbele dascălilor.

Așa s'a și întâmplat.

Danciului să-i fie rușine; ear' nădășenii să fie cu ochii în patru și să-și grijească de școală.

Sentina.

Faptele unui preot.

Cireștia, Nov. 1903.

(Urmare).

3. Vezând părintele Grozavescu că cu acusa amintită în punctul 2, precum și altele mai multe trimise la instanța Sfinției Sale în contra mea nu au rezultatul dorit; se apucă însuși să făurească dovezi în contra mea. Și încă ce dovezi Doamne? dovezi de Daco Român. Anume: Sub firma religiunii se apucă și învață copiii școlari la doine lumesti și declamațiuni, dând la o elevă să învețe o poezie de atare cuprins, pentru-care mie ca la un învățător numai lipsirea din oficiu și închisoare mi-ar fi fost răsplătă. Vezând deci că în loc de religiune cu ce se ocupă, ear' din ținuta lui din trecut față de mine temându-mă ca nu cumva să mă trezesc că earăși mă acuză că doar' eu învăț copiii la așa ceva: 'l-am rugat să nu se mai ocupe cu de acestea, ci să-și grijească de propunerea religiunii. Ear' copiilor le-am interzis învățarea astor feluri de poezii. Ei dar' părintele Grozavescu nu e omul care cu una cu două să absteie dela un plan oare-care. Și așa copii și mai departe i-au ocupat cu lucruri de acestea, până când în urmă vezând, că toate încercările mele de a-l opri să se ocupe cu lucruri, ce nu se țin de el, nu ajută nimic, Ba încă e destul de cutezător a se plânge cătră poporeni de acel ne-adever, că eu l'am oprit dela propunerea religiunii, deși cu părere de rău, dar' m'am văzut necesitat a descoperi lucrul mai marilor mei. Și numai astfel mi-a succes a scăpa din cursa pregătită de bunul părinte.

4. Cu ocaziunea sfințirii de biserică în Cireștia în anul 1900, credeam că fac faptă plăcută lui D-zeu și oamenilor de bine când, (fiind chiar feriile de vară) abdicând de plăcerea de a merge acasă la părinții mei în Sela-giu, unde chiar atunci eram invitat la o asemenea sărbare, — la sfințirea bisericei din locul meu natal Coșieiu — la insistența părintelui Grozavescu am

rămas în Cireștia. Și voind a contribui și eu după modestile mele puteri la înălțarea festivității sfințirii am compus un banderiu de 50—60 d: călăreți și am mers întru întimpinarea trimisului Ilustrității Sale a dlui Episcop. La sfânta liturgie și actul sfințirii apoi am ținut cor, ear' la banchetul dat am cântat cu corul mai multe cântece (poezii) acomodată și în fine am ținut și un toast în onoarea reprezentatului episcopesc. Că cu toate acestea întru-cât am contribuit la festivitatea acestui act? și că cum mi-au succes sau nu? nu mă simt competent a judeca, vor fi judecând cei prezenți. Eu însă am fost și sunt în convingerea că am făcut o faptă vrednică, de am contribuit și măcar numai cât un grăunte de muștar, la festivitatea acestei zile și cinstea neamului meu românesc.

Preotul Grozavescu însă pentru toate acestea cu ce-mi mulțumește? cu nimic mai puțin decât că mă acuză că sunt un memorandist și daco-român periculos! Anume: Vezând sfinția sa că prin insinuările și apucăturile-i amintite în punctele de mai înainte nu i au succes să-mi poată face reul dorit, acuma mă acuză inspectorului regesc, protopretorului etc. etc. că eu sunt un daco-român și memorandist periculos. Că cu ocaziunea sfințirii de biserică în Cireștia, am ținut vorbiri agitatoare contra națiunii maghiare și a patriei, că am cântat cântece periculoase ca: »Doina lui Lucaci«, »Deșteaptă-te române«, »Mai turnați-m' încă odată« etc. De-i bunul patriot și prea vrednicul părinte Ioan Grozavescu, cere ca pe un om periculos imediat să mă ridice și strămute din oficiu.

Ca martori la aceasta acuză josnică ne găsim și oameni între inteligența numeroasă ce au luat parte la acest banchet, — afară de prietinel meu de cruce George Penția v-notar în Ferdinansberg, — nu s'a genat a să provoacă la vre-o câțiva poporeni, oameni de-ai lui, și la unicul jidan din comună, cari firește nici unii nu au fost în stare a pricepe ce am vorbit sau cântat. Ear' eu acum a trebuit să iau satele de-arîndul să merg pe la inteligenții cari au luat parte la sfințirea bisericei și banchet, și să-i rog să se declare de este adevărată ori nu acuză dlui părinte Grozavescu. La ce firește cu toții: Români, Italieni, Germani, ba chiar și inșiși Maghiarii cari au fost prezenți la acest banchet scandalisându-se de o așa acuză josnică din partea unui preot român, cu cea mai mare plăcere au declarat în scris că toate acestea acuze sunt ne-adeverate și scor-niri răutacioase.

5. Ba dl Grozavescu pentru-ca să fie și mai sigur de isbânda sa, nu să rușinează a da în mâna dlui inspector regesc o cârticică a mea de poezii, scrise de mine pe hârtie tricolor național românesc, încă de pe timpul când eram preparand și om mai tinăr. Pe aceasta cârticică — care acum de doi ani nu o știam unde e, și se vede că a fost la părintele Grozavescu, acum cu multă satisfacție, ca pe un »corpus delicti«, a dat-o dlui Sándor Lajos inspector regesc de școale, și George Ruden, protopretore, cu cuvintele: »Ve-

deți domnilor acesta e document scris de însuși mâna învățătorului Bobiș, care confirmă în mod neîndoios acuză mea că el este un daco-român periculos«. Ba în răutatea sa nu au cruțat nici chiar pe Ilustritatea Sa Episcopul seu, respective, Veneratul consistor diecesan întru cât l-au îndemnat, ba chiar pretins dela dl inspector regesc și protopretorele cercual Rudean, ca să ceară dela consistor programul examenului din școala mea, din care încă se pot vedea sentimentele mele și spiritul contrariu ideii de stat maghiar în care propun în școală. Acest program prea on. domn protopop tractual, Andreiu Ghidin din Caransebeș aflându-l de vrednic la cerut dela mine și subșternut Veneratului consistor.

Toate aceste insinuări și dorință a lui au pretins să se iee la protocol, pe cumcă aci să se alătoreze cartea de poezii împreună cu programa amintită dela consistor. Și apoi pe baza atâtor documente sdrobotoare cu cea mai mare rigoare să fiu pedepsit și îndepărtat din comună.

(Va urma).

Daruri de Crăciun pentru săracii noștri!

La listele ce circulă în scopul adunării de bani, vestminte, alimente, ce se vor împărți în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri, au binevoit a dăru: Elena Buian, 5 coroane; Paraschiva Miclea, Toma Banea, câte 2 cor.; George Nicola, Ana Moldovan, Maria Stângaciu, Eva P. Moise, Eva Dordea, Ana Montsch, Eva Cătărambă, fiecare câte 1 coroană; Maria Weber, Paraschiva Solomon, Elena Joandrea, câte 60 bani; Paraschiva Moldovan, 50 bani; Elena Hihă, Paraschiva Avrijan, Maria Lăzăr, Maria Damitru, Vasilie Chirca, Vasilie Dănilă, Eva Gongolia, Aranyos János, Maria Moldovan, fiecare câte 40 bani; Gligor Turcu, Nicolae Drăgan, câte 30 bani; Iacob Marchiș, George Miclea, Eva Joandrea, Maria Joandrea, Ana Negrătin, M. Petrovsky, A. Doll Aglio, Ogrea, Imre, Hermina Nemeș, câte 20 bani; Elisaveta Bogorin, Paraschiva Nonu, Margălina Cădea, P. Besta, Ana Barbu, Maria Avrijan, Ioan Chidu, Ioan Moldovan, Paraschiva Sădean, câte 10 bani. În același scop au mai dăruit dl Petre Stoica, directorul »Sentinei« din Satul-nou, 1 cor.; d-na Susana Frigatoriu, 2 cor. Pe când comitetul despărțământului aduce cele mai sincare ale sale mulțumite pentru aceste daruri, îndrăznește totodată a vesti, că primește spre împărțire ori-ce soi de vestminte (haine abitudini, ghete, pălării, paltoane etc.) vechi, cari se vor repara și să se împărți. Darurile benevole să se trimită la adresa »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Lacrămile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplătă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plătute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Sibiu, 7/21 Decembrie 1903.

Pentru »Despărțământul femeiesc întregitor al »Reuniunii sod. români din Sibiu«.

Elisabeta Poponea,
presidentă.

Ioan Apolzan,
notar.

Presidentul Reuniunii sodalilor:

Vic. Tordășianu,
bărbat de încredere.

PARTEA ECONOMICĂ.

Îngrășatul vitelor.

Timpul cel plăcut de vară și toamnă ne-a părăsit pe încetul și astfel am ajuns în timpul cel rece de iarnă. De odată cu trecerea verei și a toamnei, trece și lucrul cel mai greu al economului, așa că iarna se poate ocupa mai cu de-adinsul și cu alte ramuri laterale economice din jurul casei sale. Unul dintre acestea ramuri de mare preț pentru econom, este fără îndoială și îngrășatul vitelor.

Sunt mulți economi, cari strâng în jurul caselor lor o grămadă de nutreț bun și ales, și în loc ca să-l prefacă într-o marfă mai bună și mai căutată de vânzare, cum este de pildă și îngrășatul vitelor, o lapedă toamna sau mai târziu, pe mai nimic, ear' de cumva au vr'o vită de vânzare, o duc la târg, de cele mai multe-ori, mai moartă de slabă.

În timpul de astăzi, când chiar și meseriașii și neguțătorii cearcă mijloace fel și fel, pentru a da o înfătoșare cât mai plăcută și mai atrăgătoare marfei lor, pentru-ce să n'o facă aceasta și economul, când astăzi pe cele mai multe locuri, are la îndemână cel mai bun și mai ales nutreț, precum e trifoiul, luțerna, napii de nutreț, cartofii, otava ș. a., cu ajutorul cărora se pot îngrășa vitele în timpul cel mai scurt.

Îngrășatul vitelor trebuie să se facă cât mai curând, de oare-ce prin îngrășatul prea îndelungat, pe lângă aceea că economul pierde mai mult timp, cheltuește și nutreț mai mult, care în cele din urmă totuși îl costă și pe el ceva.

La îngrășatul vitelor lucrul de căpetenie este alegerea acelor, de oare-ce cu totul altcum trebuie îngrășați de pildă boi sau vaci bătrâne și cu totul altcum cele mai tinere. Afară de aceasta cine se apucă de îngrășatul unor vite, trebuie să cunoască și natura acelor și anume: că oare succede-va îngrășatul pe deplin, sau numai de jumătate, de oare-ce sunt unele vite mai

corcie, sau cu oare-care boală înăuntru, pe cari »să le bagi măcar în coșul cu bucatele«, cum se zice, și tot nu le poți îngrășa cum se cade.

Cele mai bune vite de îngrășat sunt cele târcate sau pinzgau, cum se mai numesc. Acestea pe lângă aceea, că se îngrășa foarte ușor și curând, mai au și aceea însușire deosebită, că grămădesc foarte multă carne în trupul lor, »ca când ai pune cu lopata pe ele«, cum se mai zice, pe când cele albe grămădesc mai mult sêu în trupul lor. Și fiindcă carnea de vită e pe de două-ori mai scumpă ca sêul, este foarte natural, ca și vitele acelea să fie pe de două-ori mai scumpe ca cele albe. Din care causă măcelarii și caută în târguri mai bucuros vitele cele roșii, decât pe cele albe și pe acelea le și plătesc mai de două-ori așa de scumpe, ca pe cele albe. Nu de puțină însemnătate mai este și aceea împrejurare, ca pentru îngrășat să se aleagă totdeauna vitele cele mai mâncăcioase sau porcoase, cari adecă mânâncă într'una și după-ce au început a se îngrășa.

Unii economi sunt de părere, că vitele puse pe îngrășat, să nu se mai miște din grajd, nici măcar până la apă, de oare-ce atunci le scade carnea de pe ele; alții din contră susțin, că și vitele grase pot să mai facă anumite mișcări, nu numai până la apă, ci iciclea la poveri mai ușoare chiar și cu carul. Desele încercări au dovedit, că procedura celor din urmă este mai de recomandat, de oare-ce prin mișcările mai ușoare carnea vitelor se întărește și îndeasă mai bine pe trupul acelor, ba după anumite mișcări și ele capătă o poftă mai bună de mâncare. Aceasta se poate constata de altcum și la porcii îngrășați pe afară și la cei din cotețe; cei dintâiu sunt adecă mai îndesați și mai grei, pe când cei îngrășați în cotețele înalte sunt mai afenați și mai pufăioși. De sigur, pentru-că cei dintâiu fac mai multe mișcări prin curte în aerul liber și curat.

Cu deosebită băgare de seamă trebuie să fie economul când îngrășa vite, — la adăpat. A da vitelor grase apă prea rece, nu numai că nu e folositor, dar' aceea poate deveni pentru

ele chiar stricăcioasă, căpătând anumite răceli de rinză, friguri, cufureală sau alte boale interne. De aceea se îngrășa așa de bine și ușor vitele de pe la mașinile de spirituoase, fiindcă în loc de apă capătă tot lături, cari pe lângă sete le mai ține și de foame.

De mare însemnătate pentru vitele puse pe îngrășat, este și sarea, care le face nutrețul mai plăcut și mai ușor de mistuit. Sarea li-se poate da în sdoburi mai mari ca să o lingă, când au poftă de ea, sau în tărîță și făină, sau că se mai poate face din aceea și apă sărată, cu care apoi li se stropește nutrețul, ce li-se dă de mâncare.

În economiile mai mari, unde pe fiecare an se îngrășa un număr oarecare de vite mai bătrâne, la îngrășatul acelor în grajd se purcede în modul următor: Se iau de pildă doi boi mari de 1000 chilograme greutate cărora apoi trebuie să li-se dea în periodul ântâiu pe fiecare zi câte 10 chlgr. trifoiu uscat, măzărîche, luțernă napi de nutreț sau otavă, 2 chlgr. fên bun, 2 chlgr. ovês cu măzărîche, 4 chlgr. cucuruz sau făină cu sare măruntă, 5 chlgr. turtă de rapiță și 2 chlgr. pleavă de grâu opărită și presărată cu făină. Nutrețul acesta trebuie să li-se dea neîntreput în timp de 5—6 săptămâni, pe fiecare zi de câte 3—4-ori. Nutrirea aceasta, după-cum am zis și mai sus, se numește primul period de îngrășat al vitelor.

În periodul al doilea se poate face apoi următoarea împărțire a nutrețului: 10 chilograme măzărîche, napi de nutreț sau otavă, 5 chlgr trifoiu, luțernă sau cucuruz verde uscat, 3 chlgr. ovês, 5 chlgr. orz, 5 chlgr. cucuruz cu grăunțul sau făină, 5 chlgr. turtă de rapiță. Nutrețul acesta trebuie deasemenea dat timp 5—6 săptămâni.

În periodul al treilea sau cel din urmă se poate face următoarea împărțire a nutrețului: 12 chilograme fên bun, otavă sau napi de nutreț, 5 chlgr. trifoiu sau măzărîche, 6 chlgr. orz, 5 chlgr. cucuruz cu grăunțul sau făină, 3 chlgr. turtă de rapiță. Nutrețul acesta încă trebuie dat în decurs de 5—6 săptămâni.

Colinde.

I.

Maria sê preumbla
Vr'un lăcaș a-și căpeta
Jos în sus și iarnă 'n jos
Că bătea vânt friguros,
Și avea vestmânt d'argint
Ca sê nască fiul sfânt.
— Bună seara moș Crăciun
Zise maica celui bun
Lasă-mê 'n palatul têu
C'am sê nasc un Dumnezeu.
Dar' Crăciun astfel grăia:
Palatul meu nu-ți voi da
Du-te 'n grajdul cailor
Sau la ieslea boilor
Căci aicea n'ai ce face
Nu te las se naști în pace,
Maria atunci plecă
Ici și colea alergă
Și un grajd mare află
Intră într'insul plângând
Durerile o cuprinzând

Sê mai meargă nu putea
Stătù jos și odihnea,
Cai 'ncep a tropâi
Și iepele-a nechez
Dar' Maria le zicea
Lăcrêma și tot plângea,
Cailor nu tropotiți
Cu nechezul conteniți
Căci durerile 'mi măriți,
Ei însê n'au încetat
Și Maria s'a sculat
Și astfel 'i-o blăstemat
Firea-ți voi cai blăstemați
Sê n'aveți nici cândva saț
Cu ori și câtă mâncare
Sê n'aveți îndestulare.
Maria din grajd eși
Și în calea ei porni
Intr'un alt grajd nimeri,
In escle sê băgă
Pe fên moale sê culcă
In ieslea boilor
Boilor săracilor
Boii 'ncep a rumega
Și Maria a suspina

Și zise mereu plângând
Cătră ei duios cătând,
Boilor nu rumegați
Liniștea nu-mi tulburați,
Boii o și asculta
Și grăbiră'i ajuta,
Ear' Maria liniștită
Le cuvântă osebită,
Firea-ți voi boi fericiți
Și de oameni mult iubiți,
De mine de Dumnezeu
Și de sfântul fiu al meu
Când fû cătră miez de noapte
Trecù dureile toate,
Și o, domnul s'a nascut
D zeu p'acest pământ,
Fênu 'n flori s'a prefăcut
Minuni multe s'au vèzut,
Ângerii cântau
Magi s'apropiau
Oameni mulți veneau.
Mii de flacări că ardea
Multe mii sê aprindea
Mii și mii de luminele
Străluceau ca niște stele.

La nutrirea vitelor de îngrășare se începe totdeauna cu nutrețurile cele de fân și otavă și se isprăvește cu cele de grăunțe. De cele mai multe-ori vitele mănăcioase sînt destul de grase și după al doilea period, așa încât se pot vinde cu prețul cel mai bun.

În sfîrșit trebuie să ne mai însemnăm și aceea recerință, ca vitele puse pe îngrășat, să se împărtașească de o curățenie deosebită, apoi de țesălat, spălat și un așternut bogat, căci la din contră și cel mai bun și mai ales nutreț puțin le ajută.

Ioan Georgescu.

Culesul, păstrarea și transportul poamelor.

Ori cât de bine ar îngrijii cineva pomii până la timpul când se se folosească de roadele lor, adecă până la cules, osteneala îi va fi înzadar dacă nu va urma regulat cu aceste îngrijiri și după cules.

Timpul culesului e deosebit după deosebitele soiuri de pomi.

Poamele se cunosc că sînt coapte atunci, când au un miros plăcut destul de desvoltat și încep a căde singure din pom când timpul este destul de liniștit și fără vînturi. Merele și perele se mai cunosc, că sînt coapte atunci când simburii au început a se înegri și se mișcă în căsuțele lor, prunele când li-se sbărcește pielea; ear' pentru celelalte poame se cunosc că sînt coapte atunci când sînt dulci, zemoase și moi. Nici-odată nu trebuie a ne grăbi cu culesul poamelor înainte, căci le vom vinde mai pe nimic. Prețul lor se poate urca dacă vor fi coapte și bine ținute.

Culesul nu trebuie să se facă scuturând pomii sau bătîndu-i cu prăjina, căci cu asta facem un rău foarte mare rupînd crăcile și rămurelele acelea cari în viitor ar da fructe; afară de asta poamele prin căderea lor jos isbindu se de pămînt se sdrobesc, ne mai putîndu se păstra și astfel avem o pierdere destul de însemnată.

Culesul trebuie să se facă cu mîna prin ajutorul unei scări simple sau duple, punîndu-le în coșuri și umblînd binîșor cu ele, ca să nu se lovească unele de altele căci se vătămă. În casuri când nu se poate culege cu mîna în nici un mod, punem rogojini sau paie de desubt, se scutură de pom odată ca să cază poamele, se adună numai decît cele

căzute așa că scuturînd al doilea, se nu cază peste cele dintăiu și așa se urmează până ce cad toate.

Poamele menite a se ține peste iarnă trebuiesc culese cu cea mai mare îngrijire căci cu cât sînt mai sănătoase, cu atît se păstrează mai bine și cu atît prețul lor se urcă din ce în ce mai mult.

Cînd poamele s'au cules cu îngrijire, trebuiesc lăsate două până la trei zile într'un loc uscat și răcoros; după aceea se pot duce la locul menit, care trebuie să fie întunecos căci lumina le face rău.

Pivnițele sînt cele mai bune pentru păstratul poamelor, ele trebuiesc însă să fie goale, uscate, răcoroase și întunecoase, să aibă o singură ușa și o fereastră mică la răsărit sau miază-zi. Această pivniță să fie bine curățită După-ce s'au așezat poamele într'însa, trebuie a se deschide ușa și fereastra din cînd în cînd pentru a se aeriza.

În pivniță se pun cu coada în sus pe nește policioare cari să fie curate, netede și acoperite cu muschi uscați sau rumegătură de fereastră de brad. Nu este bine a se pune mai mult de trei staturi (rînduri) de poame unul peste altul pe o poliță. După-ce s'au așezat, din cînd în cînd, e bine a se căuta poamele spre a alege pe cele stricate.

Poamele se mai pot păstra și în buți sau butoaie find defundate la un cap, învelindu-le cu hîrtie pe fie-care sau cu paie în modul următor: se așează vasele în pivniță sau într'o odaie care să fie răcoroasă, punem un strat de paie, după aceea un rînd de poame, și tot astfel se urmează până ce se pun toate.

Cînd vrem să ducem poamele la depărtări mari, le punem în coșuri, lăzi sau cutii. În acest cas culesul îl facem mai înainte de coacere cu câteva zile. Poamele culese se lasă să stea două sau trei zile și după aceea se așază în muschi, frunză, hîrtie sau pleavă.

Vasele în cari transportăm poamele trebuie să fie mai mult late de cît înalte, transportul trebuie făcut ușor, ea să nu se facă sdruncinături prea mari, fiind vătămoare.

Nimic nu este mai folositor pentru un om care se ocupă cu cultura pomilor, decît a putea vinde poame frumoase și sănătoase cît se poate mai tîrziu.

I. C. T.

Proverbe și adevăruri economice.

23. Nutreț prea mult, nu prea are economul nici-odată.
24. O oaie rîioasă, umple turma toată.
25. Capra face posna, ear' oaia pate rușinea.
26. Nu ținea mai multe vite, ca cît nutreț ai.
27. Face ca vaca cea bună, dacă umple șustarul, dă cu piciorul.
28. Laptele e stîlpul casei economului.
29. Nu lăsa laptele pe mîna vițelului.
30. Nu lăsa vițelul să sugă prea mult.
31. Vițelul burtoș, a mîncat nutreț păios.
32. Vițelul slab, are mamă rea de lapte.
33. Era să-și omoare vițelul, pentru o lingură de lapte.
34. O vacă fătoasă, nu-i totdeauna și lăptoasă.
35. Roagă-te lui D zeu, dară lucră tot mereu.
36. Orele de dimineață, sînt în gură cu dulceață.
37. După lucru e bună odihna.
38. După ploaie, căciulă de oaie.
39. Economul harnic învață până moare,
40. Urmele economului sînt cel mai bun gunoiu pe loc.
41. Dacă duci gunoiul la loc, D-zeu îți dă noroc.
42. Gunoiul e baia de aur a economului.
43. Tot lucrul își are timpul seu.
44. Timpul e ban.
45. Precum 'ți-e lucrul, așa 'ți-e și plata.
46. Mergi încet, c'ajungi departe.
47. Cine mîneacă, nu 'ntunecă.
48. Cine șade, coada-i cade; cine mișcă tot mai pișcă.
49. Precum îți sărezi, așa mînci.
50. La om e lucrul, la D-zeu darul.
51. Bate fierul, până-i cald.
52. Multe mere frumoase, înlăuntru verminoase.
53. Oblește pomul, până e tinăr.
54. Nu te întinde, până unde nu-ți ajunge cojocul.
55. Tot începutul este greu.
56. Urma laudă începutul.

(Va urma).

Prin iesle flori creștea
Maria să veselia,
Pruncu 'n brațe cuprindea
Foarte mult să bucura.
Astăzi s'a născut
Cel fără 'nceput
(Dela elevii mei de școala). **Isidor Dopp.**

II

La trupina mărului
Șede maica Domnului
Christos Domnului nost *)

C'un fiuț micuț în brațe
Fiu-'n brațe stare n'are
Maică-sa-'i făgăduia
Două mere, două pere
Să se joace 'n raiu cu ele,
Zău maică nu-'mi-e de ele,
'Mi de puntea raiului
Că 'i ca firul paiului,
Care om e păcătoș
Pică de pe punte jos,
Care om nu-'i păcătoș
Merge tot pe punte frumos.

*) Să repetează după fiecare vers.

Câte flori sînt pe pămînt
Toate merg la jurămînt,
Numai floarea soarelui
Ea stă-'n poarta raiului,
Vin florile și o 'ntreabă
Dar' tu floarea soarelui
Ce nu mergi la jurămînt?
'Mi-am aflat fața întoarsă
Încărcată de păcate
De suflete adunate.

III.

La masă galbină (se cîntă de două-ori).
Haida Ierui Doamne*)
Șed doi, trei Domni mari,
Ei se sfătuiu
Că care-'i mai mare
Sfîntul grâu zicea
Că el e mai mare
Că din el își fac
Colaci și prinoase
La zile frumoase.
Sfîntul teiu zicea
Că el e mai mare

*) Să repetează la fiecare vers.

Că din el își fac
Cruci întraurite
Prin țerini sfințite.
Sfîntul brad zicea
Că el e mai mare
Că din el își fac
Icoane frumoase
Ce le pun prin case.
Com. de **Nastasia Cioarba**, jună, Sz.-Jombor.

RÎS.

Mintea Săcuiului.

Să ducă Săcuiul la poștă și întrebă
că nu are scrisoare?
— Cum te cheamă? îl întrebă deregătorul postal.
— Bolondosi Pista.
— Ai scrisoare li zice poștarul, dar cum poți dovedi, că d-ta ești Bolondosi Pista?
Săcuiul scoate o țidulă de vite și o arată.
— Dar' asta-i țidulă de dobitoace...
— Nu face nimic, zice Săcuiul, că și eu sînt pe ea...

Reforma învățământului comercial.

Silit de reclamarile și neîndestulirea generală, guvernul a hotărât să reformeze învățământul comercial. Căci în felul cum acest învățământ se face azi în Ungaria, nu îndeplinește condițiile recerute de viața practică.

Având și noi Români o școală comercială, vedem zilnic că din mulțimea tinerilor eșiți din această școală, într'adevăr numai foarte-foarte puțini se înrolează la munca aievea comercială. Cei mai mulți umplu cancelariile băncilor sau părăsindu-și cariera, se acață când de notariate, când de preoție, când de alte cariere străine de pregătirile lor. Vor fi multe pricinile acestei stări nesănătoase și adânc păgubitoare pentru avântul comercial la noi, precum și pentru ridicarea nivelului aceluia, dar și noi ne alăturăm părerilor ce le au cercurile competente, cari zic, că isvorul de căpetenie al stării acesteia nenaturale, este greșitul sistem de învățământ, din școlile comerciale!

Pentru reforma și îmbunătățirea acestui învățământ a deschis guvernul o întinsă cercetare. Adunarea materialului și aranjarea părerilor ce se vor da, este încredințată comitetului pentru instrucțiunea industrială și comercială a țării.

La rugarea acestui senat, camera de comerț și industrie din Budapesta a lucrat un amănunțit plan de reforme, din care estragem următoarele.

Planul apreciază însemnătatea învățământului comercial în general, prioritar apoi la învățământul din Ungaria scoate la iveală următoarele:

a) Tinerii ieșiți din școlile comerciale abia numai din contabilitate și socoteli au pregătirile cerute de negoțul practic.

b) Le lipsesc pregătirile îndestuitoare pentru limbi străine, pentru concept și pentru cunoștințele economice.

c) Trupește sunt prea puțin desvoltate.

d) În general acești tineri lasă de dorit în ce privește nivelul culturii universale, chiar și numai față de tinerii ieșiți din școlile medii; lipsa aceasta se observă mai ales, că nu au basă îndestuitoare pentru a înțelege pe deplin trebuințele și coniecturile economice.

Explicarea acestor defecte o află camera com. și ind. în următoarele:

a) Ascultătorii școlilor comerciale sunt mult prea îngreunați cu studii abstracte și cu lucrări scripturistice.

b) Școlile comerciale sunt cutropite cu elemente, ce nisuesc spre ajungerea altor scopuri, cu totul opuse instrucțiunii speciale de comerț.

c) Instrucțiunea din școlile comerciale e astfel împărțită, încât tinerii primesc numai părți din cunoștințele pentru viața de afaceri.

d) Instrucțiunea comercială nu e completată cu astfel de lecțiuni, care sunt reclamate de progresul general, d. e. stenografia, scrierea cu mașina, felurite usanțe etc.

După aceste constatări, proiectul recomandă înainte de toate reducerea materialului de învățământ în școlile comerciale. În special se se omită prea

multele deprinderi de corespondență șablonată, apoi colosul numerilor de statistică, lucrările aritmetice, neapartenitoare comerțului practic, biografiile scriitorilor străini, anii cei fără sfârșit ai istoriei și în fine mulțimea definițiilor contrase și abstracte din economia națională.

Referitor la învățământul limbilor străine, camera recomandă următorul metod:

În școlile comerciale se se împartă cursurile de limbă, nu după clase, ci după progresul; se fie două cursuri: a începătorilor și a celor-ce au progresat.

Învățatul limbilor se se facă pe rînd: numai câte o limbă odată, și numai acei ascultători se fie introduși în o altă limbă străină, care știu deja se scrie, se concipieze și se vorbească în limba deja predată.

Instrucțiunea în limbi străine se se facă în mod practic — predându-se întreagă lecția în limba respectivă. În testimoniu de maturitate apoi se se însemne cunoștința limbilor străine.

Proiectul zice, că în Ungaria numai limba nemțească se fie obligatoare, ceteralalte limbi numai într-o cât se poate.

Pentru însușirea cunoștințelor de afaceri, pe lângă fiecare școală comercială se se deschidă câte un birou practic. Apoi se se reducă numărul școlilor comerciale. Stenografia se fie obligatoare. Cunoștințele economice se fie predate în mod practic. Merceologia și Technologia șterse dintre obiectele examenului de maturitate. Gimnastica obligatoare. Se se deschidă școlile comerciale inferioare, — cu câte două cursuri. Se se susțină cursuri comerciale pentru tineri deja aplicați la negoț.

Referitor la înmulțirea anilor de învățământ în școlile com. superioare, zice că în cauza reducerii materialului, nu e de lipsă înmulțirea, — dar' întru cât nu s'ar reduce, e absolut trebuincios, ca în școlile comerciale se se învețe în cursuri de 4 ani.

»Libertatea«.

V. C. O.

Purtați portul românesc.

Vrednica noastră corespondentă din Câmpie și mare Româncă, care scrie sub numele de Maria din Câmpie, scriindu-ne despre sfințirea bisericii gr. cat. române din Măruț (marginea Câmpiei), face privitor la portul național următoarele observații vrednice de luat aminte:

Cu prilejul sârbărilor — scrie dînsa — costumul național a fost purtat cu fală de câteva țărane, cu aceasta ocaziune. E de însemnat că în aceste părți, acel port este o raritate, fiindcă țăranele noastre poartă rochii cu laibere și alte treburi străine... Se sperăm însă că numai începutul este greu la ori-ce, de ar știți însă româncuțele noastre cât de bine le stă în port românesc, și cum apar acelea care îl poartă printre cele cu rochii, ca și niște stele lucitoare, toate rochiile și alte treburi de acestea le-ar arunca în foc. Nu-i vorba, că străinele le batjocuresc pe ale noastre, cari se îmbracă în românește, căci li frică ca va dispărea portul lor... și asta încă c'am pune piedecă la lățirea portului nostru mândru, fiindcă unele țărane se jenează se 'l poarte, ca se nu le ridă cutare și cutare,

Dar' doamnele române se le încurajeze și se-și facă și ele costume, și cu fală se le poarte ca se le vadă țăranele apoi atunci sigur vom ajunge la țintă.

Tocmai în comuna noastră, care este amestecată cu Unguri, și-a făcut costum național fîca unui țeran român, care este fruntaș între țărani; ei, dar' cum o rid și batjoreau unguoicile, când o ved cu el și încă și Românele unele, cari sunt mai proaste. Dar' cu toate acestea speriez că cu ajutorul lui D zeu își vor face și alte româncuțe, și tocmai la timp, fiindcă așa numitele »recluzi« (talii) încă au început a-și viri nasul printre ale noastre. Deci ne vom nisui ca se le scoatem afară între străini, căci al lor port este, noi vom purta pe al nostru, care ni-l-au lăsat bătrânii nostri ca o avere de mare preț.

Bunul D-zeu se ajute

Și de noi se nu își uite.

Maria din Câmpie.

Tese pentru premiare.

— Dela „Reuniunea învățătorilor gr. cat. din archidieceză”. —

Comitetul central al »Reuniunii învățătorilor din archidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș« în ședința sa ținută în 7 Oct. c. a hotărât între altele, ca pe viitor se se premieze din partea reuniunii 5 operate și anume: cel mai bun cu 40, cor., al doilea cu 30, al treilea cu 20, al patrulea cu 15, al cincilea cu 10 cor.

Spre acest scop a propus următoarele 10 teme, pentru-ca adunarea generală se designeze din ele cinci spre ale pune la concurs pen'ru adunarea generală din anul venitor:

Anume:

1. Prin ce mijloace s'ar putea promova progresul moral și material al Reuniunii noastre?
2. Cum își poate învățătorul câștiga și susținea autoritatea în școală și afară de școală?
3. Prin ce mijloace morali s'ar putea atrage băieții la școală?
4. Modul de estirpare al viciului furtului, minciunii și invidiei prin școala populară.
5. Modul de atragere și alipire către biserică și școala prin instrucțiune.
6. Școala populară în serviciul economiei casnice.
7. Cum s'ar putea lăți stupăritul prin mijlocirea școlii?
8. Cum s'ar putea promova bunăstarea poporului prin pomărit.
9. Cari jocuri sunt mai acomodate pentru distragerea și educarea tinerimei școlare.
10. Gimnastica cu privire la exercițiile militare.

Tot în ședința aceasta, comitetul a primit ofertul sp. domn I. Bardosy, insp. școl. în pens., care pune la dispoziție 10 cor. ca premiu pentru acel învățător., care până la adunarea viitoare ordinară gen. va proba, cum-că a altoit mai mulți pomi nobili în grădina școlii sau în lipsa acesteia în grădina poporenilor.

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Roada de vin în Franța este anul acesta, după socoteala ministerului francez de agricultură, de 35¹/₂ milioane hectolitri, mai puțin ca anul trecut cu 4¹/₂ milioane hect.

Starea agricolă. În Ungaria și Austria starea agricolă este mulțumitoare. Timpul a fost favorabil semănăturilor de toamnă, cari au răsărit și se află în bune condițiuni.

În Anglia, Belgia, Franța, Germania, Olanda și Rusia cum și în Statele-Unite ale Americii de asemenea sunt în stare bună semănăturile.

În Argentina (America de-sud), roada grâului în anul acesta este de circa 51.475.000 hectolitri, din cari vr'o 37.700.000 hectolitri destinați pentru export. Argentina are în acest an o astfel de roadă de grâu, ca și care nu a mai avut. În anul trecut s. e. a avut o roadă de 36.250.000 hl și a exportat 23.200.000 hl.

Têrgurile de vite în Octomvrie. În Ungaria s'au ținut în Octomvrie c. 432 de târguri de vite, din cari 61 în Croația. La târgurile aceste s'au mânat 338.360 vite cornute, 150.331 cai, 103.910 oi, și 81.637 porci. Cele mai bune târguri au fost în Gherla, Reghin, Sighetul-Marmației, Dobrițin, Lugoj, Cohalm, Dicio S. Mărtin și Alba-Iulia.

Têrg de țară în Cluj. În locul târgului de vite din Cluj, care se ține de regulă la sfârșitul lui Octomvrie și care a fost oprit, s'a ținut în zilele 10—12 l. c. un târg de vite supletor. Târgul, după-cum ni-se scrie, a fost bun în ziua întâiu, ear' în cele două zile din urmă a fost slab. S'au mânat la târg 4420 de capete vite cornute, 628 porci și 160 cai. S'au vândut 1273 vite, 531 porci, 61 cai.

Prețul: boi părechea cu câte 520—560 cor. Bivoli părechea 480—500 cor. Vaci cu lapte una cu câte 190—222 cor. bivolițe 140—160 cor. viței la lapte unul cu câte 20—32 cor. junci părechea cu câte 300—370 coroane

Porci după greutate chilgramul 1—180 cor. Cu dărabul bine îngrășați 140—180 cor. tineri 100—120 cor. porci slabi bucata 40—50 cor. purcei dela scroafă 12—14 cor.

Cai de ham 50—160 cor. câte unul, părechea 120—240 cor. cai domnești părechea 500—600 cor.

Viile comune'or Călnic și Apoldul-de-sus au fost puse sub carantină, din pricină, că s'a ivit în ele filoxera. Viile Apoldului-de jos sunt puse mai de mult sub carantină.

Producțiunea minelor și turnătorii-lor din Ungaria. După datele statistice cele mai noue, minele și turnătoriile din Ungaria au dat în anul 1902 un venit de 103,079.414 coroane

Aur s'a produs în 1902 3.400.786 kgri în preț de cor. 11-15 mil. anume 29% în minele statului și 71% în minele particularilor. Argint s'a produs 23.020 kgr. în preț de cor. 2.13620 — din care în minele statului 69%.

Aramă s'a produs 888 măzi în valoare de cor. 97.686 din care 54% în minele de stat.

Plumb s'a produs 22.435 măzi în preț de cor. 662.197, din care 96-8% în minele statului.

Metal de fer s'a produs 15.622.383 măzi în preț de cor. 8.334.438, anume 13-8% din partea statului și 86-2% din partea întreprinderilor particulare.

Fer brut s'a produs în 48 turnătorii, în cantitate de 4.168.352 măzi metrice și în preț de cor. 32.578.005.

Tuciu de fer s'a produs 185.687 măzi metrice, în preț de cor. 2.943.602.

Cărbuni s'au produs 62.948.379 măzi în preț de cor. 46.662.965 și anume 51.320.529 măzi cărbuni bruni în preț de cor. 33.607.515 și 11.627.450 măzi cărbuni negri în preț de cor. 13.035.540.

SFAT.

Impotriva moliilor. Moliile se prăsesc cu deosebire prin dulapuri și lăzi cu haine și rozând hainele, ne fac mari pagube.

Impotriva lor sunt foarte bune frunzele de țabac, pe care le punem printre haine. Mirosul frunzelor alungă moliile.

Tot asemenea un mijloc probat sunt gutătele, pe cari le punem împăraștiate printre haine, 3—4 în câte un dulap și le lăsăm acolo până la primăvară: Dacă vre-o gutuie începe a putrezi, o înlocuim cu alta sănătoasă.

FELURIMI.

Tatăt nostru cătănesc! Tatăl nostru, carele locuiești în Viena, sfințască-să numele tău, fie pace și dreptate în Țeara Ta — și se numai fie pe voia celor, cari încearcă a călca și nimici legea sfințită și întărită, precum în Austria așa și la noi în Ungaria.

Prifontul și Zvibacul cel uscat și nesărat, care ni-e pânea cea de toate zilele, dăne-nouă de azi înainte în calitate mai bună, asemenea și în loc 12 finici-Löhnung — ne dă cel puțin 4—5 coroane pe zi, ca să nu fim siliți a pune bajonetele în zălog prin făgădaie.

Și ne sterge nouă toate pedepsele înșirate în »Kriegsartikli« precum iertăm și noi celor cari ne împart fiera și ne pun în chiliile cele întunecoase — unde pe priciurile cele simple și tari, ca piatra, culcându-ne ni-se frâng toate oasele! Și nu ne rucului așa adese-ori la execir și manevre — ci ne dă cele cerute aci. Amin.

Profuntul: e pânea pregătită pentru soldați. Zvibacul: e un fel de prăjituri, foarte practic de a împăca soacrele cu el.

Kriegsartikli: e legea care cuprinde paragrafi după cari se pedepsesc soldații

Priciurile: sunt paturile cele de scânduri, cu care sunt provăzute chiliile cele întunecoase, unde arestează pe soldații, cari nu beau »Cafeiul negru«.

G. M., Seghedin.

CRONICĂ.

Laudabil. Dl Dr. Nic. Vecerdea, dirigentul filialei »Albina« în Brașov, s'a înscris la 2 Dec. a. c. între fundatorii Museului istoric și etnografic din Sibiu cu o donațiune de 2000 cor. Fapta se laudă de sine.

Intemplantare pe tren. Dumineca trecută oficialul privat Frits venea cu trenul dela Copșa la Sibiu. Cu el erau și copiii sei, un băiat și o fetiță. Intre Copșa și Șeica, când trenul venea cu iuteală, copilul deschizându-se ușa, a picat afară din tren. Tatăl său a sărit îndată după el. Dar', minune, nu li-s'a întemplantat nimic. Ei au mers pe jos la Copșa și au sosit seara la Sibiu, unde fetița a fost îngrijită la gară.

Schwarz-Gelb. Cu titlul acesta (Negru-galb) va eși în Ianuarie viitor o foaie nouă în Viena. Cum arată și titlul foaia va lupta pentru întărirea ideii de monarhie austriacă, ismbolisată prin steagul împărătesc: negru-galb. Foile ungurești sunt necăjite pe noua foaie, de oare-ce în prospectul trimis se face apel la toți cetățenii dintre Carpați și marea Adriatică.

Cetății în America. Comisia de fortificări din America de nord, a propus guvernului să se facă 27 de cetăți, cu deosebire pe la țărmii mărilor precum New-York, San-Francisco, Boston, Washington, Baltimore, Rhode Island etc

Portul românesc în Museul Național din Budapesta. Corespondentul nostru din Budapesta ne scrie următoarele:

O comisiune constatătoare din d-nii Scemper, W. Willibald, director la Museul Național, secțiunea etnografică, deputatul Lendl Adolf, profesor universitar și dl Iosif Siegescu, profesor gimnazial, — va face o călătorie prin țeară ca să studieze portul național, țesături și c'un cuvânt toate lucrările de mână ale țărâncelor noastre. Portul național din Bănat, dintre Crișuri, de prin Maramureș și din Țeara Bârsei va fi obiectul de studiu al comisiunii suspomenite. Când aducem aceasta la cunoștința cetitorilor nostri atragem luarea aminte — mai ales a d-nilor preoți și învățători — asupra faptului, că prin spriginul moral dat comisiunii, fac serviciu cauzei românești. Comisiunea — după informațiunile primite — va face la sfârșitul călătoriei un raport Museului, în care va recomanda spre cumpărare tot ce a aflat de bun.

Herbert Spencer, marele filosof englez a murit în 8 l. c. în Londra. El a fost în vârstă de 83 ani și a desvoltat o mare activitate pe terenul filosofic. El a creat în filosofie un nou sistem, numit evoluționist, urmând vederile lui Darwin. Școala creată de el are mulți aderenți.

Date statistice pe Octomvrie. Deregetoria statistică a țării a publicat datele statistice despre mișcarea populațiunii în Octomvrie c. În aceasta lună s'au născut în Ungaria 62.335 copii (cu 3200 mai puțini ca anul trecut în Octomvrie). Casuri de moarte au fost 40.157 (mai puțini cu 900. ca anul trecut) Căsătorii s'au încheiat 9678, cu 600 mai puțin ca în Octomvrie din 1902, Sporire arată numai numărul pașapoartelor. S'au dat în Octomvrie 11.330. de pașapoarte, cu 1100 mai multe ca anul trecut. Și totus foile șoviniste zic, aă mergem bine înainte!

Bani falși. În Cluj, după-cum scriu foile de acolo, umblă mulți bani falși (rei) de câte 5 cor. La poliție s'au făcut arătări despre astfel de bani. Românii nostri din acele părți se bage bine de seamă să nu fie înșelați cu astfel de bani.

Apel. Primum următorul apel, asupra căreia atragem atenția cetitorilor nostri: În estremațea românismului, aproape de Tisa, se află comuna Nereu. Poporul român de aici își iubeste limba și națiunea. Edificat-am o »Casă națională«, care fală ar face ori cărei comune mari. Nisui și dorim ca aceasta »Casă națională« să fie locul, de unde adevărata lumină să se reverse asupra comunei noastre. Corul vocal bisericesc, din modestele sale puteri, inaugurează o mică bibliotecă populară în localitățile »Casei naționale«. Voința ne este mare și nisui spre bine. Intimpinăm lipsuri și ne lipsesc mijloacele, de a inaugura biblioteca după a noastră dorință. În interesul neamului, facem un modest apel, la toți autorii români, rogându-i a ne sprigini misuința noastră, prin donațiuni de cărți. Marinimoasele donațiuni sunt a se adresa lui Silviu Mezin, dirigentul corului vocal bisericesc în Nyerő-Torontál per N-Kikinda. Nereu la 27 Noemvrie v. 1903. În numele corului bisericesc: Simion Barbu, Ioan Sêrbu, Damian Isac, Nicolau Clipei.

Pentru cinstea steagului. Oficerul italian de marină, Grabau, a fost însărcinat de guvernul italian, ca în fruntea unei flote să controleze în apele Africane negoțul cu arme oprit. Grabau a mers în Turco și a provocat pe primarul comunei să arboreze steagul italian, de oare-ce seminția de acolo stă sub ocrotire italiană. Primarul nu a voit să arboreze steagul, Grabau a început bombardarea. Negri au puscat și ei și Grabau a fost ucis.

În afacerea aceasta s'a făcut o interpeleție în camera italiană. Camera a hotărât să exprime părerea de rău familiei lui Grabau și a lăudat pe bravul oficer, care a căzut jertfă pentru cinstea steagului patriei sale.

Bilete de cununie și de vizită. La tipografia noastră au sosit cele mai moderne și mai elegante bilete pentru anunțuri de cununie și bilete de vizită. Comandele se fac prompt și cu prețurile cele mai moderate.

Cu rambursă. Mai mulți din iubii noștri cetitori cer să le trimitem »Călimdarul Poporului« pe 1904 cu rambursă, adică să plătească la postă când sosește. Vestim pe toți, că trimiterea în chipul acesta a Călimdarului costă prea mult și e cu mult mai bine să trimită prețul Călimdarului (46 bani) cu mandat postal ori în timbre postale puse în o scrisoare cu 10 bani, ear' aceia, cari își renouiesc abonamentul pe anul viitor pot să trimită prețul Călimdarului de odată cu abonamentul.

»Cartea de Aur«. La librăria noastră se află de vânzare »Cartea de Aur« de dl T. V. Păcățianu, vol. II cu prețul de 10 cor. și porto 20 bani.

La nrul de azi al »Foi Poporului« sunt alăturate ca supliment două pagini cu anunțuri și inserate.

Căciulă fermecată. Foile rusești povestesc următorul lucru ciudat, ce s'a petrecut în S.-Petersburg: Un m. seriaș, de origine german, care de ani de zile trăiește în Petersburg, a văzut zilele trecute într'o boltă o formă de căciulă, care plăcându-i foarte mult, a și cumpărat-o, și și-a pus-o îndată pe cap. Când s'a dus seara la locuință, care nu-i fu mirarea, când a aflat în busunare patru pungi pline cu bani. A doua zi seara, mirarea i-a fost și mai mare, căci a aflat în busunare patru pungi pline. Că de unde și cum au ajuns acele pungi în busunarele lui, nu și-a putut da seamă. Nu-i vorba, anize el ceva dela bătrâni povestind despre căciula fermecată, care se zice că esista în vechime, dar el nu putea să creadă un astfel de lucru. Ce să facă deci? După mai multă gândire s'a hotărât să se ducă la poliție și să spună căpitanului întâmplarea. Căpitanul a însărcinat pe doi polițiști să se intereseze ca să descopere lucrul și să urmărească pe meseriaș la fiecare pas. Într'o zi polițiștii vîd în urma lui doi indivizi, cari și-au vîrit pe nesimțite 2 pungi. Fără altă vorbă mai departe a pus mîna pe ei și și-a dus la poliție. Intrebați de una de alta, ei au mărturisit că sînt niște hoți dintr'o bandă mare și că între ei esista legătură, ca banii ce fură și jefuiesc să i deie căpitanului lor, care se deosebește de ei print'o căciulă, ce seamănă foarte mult cu cea a meseriașului, așa că ei crezînd că acesta este căpitanul lor, tot-deauna i-au băgat în busunare banii ce-i aveau. După această mărturisire, în câte-va zile întreaga bandă a căzut în mînile poliției.

Calea ferată pentru maghiarisare. Între Baia-mare și Baia-Sprie se va face o cale ferată și astfel se vor uni cele două orașe sub o cărmuire. Cu cele două orașe va fi unită și comuna românească Tăuții și foile ungurești nădăjduiesc, că comuna va fi maghiarisată. — Siracele...

Moartea unui scriitor japonez. Cel mai mare scriitor al Japonezilor, Osaki Koyo, a murit sîptemîna aceasta. Osaki Koyo s'a născut la 1866. Romanele și novelele lui sînt foarte răspîndite în Japonia.

Încercarea de otrăvire și omor. În Giula (comit. Bichșului) a produs mare uimire faptul descoperit acum, că soția judeului de tribunal Dr. Adorian Nyisztor a încercat să și otrăvească bărbatul și neisbutind a pus pe un locuitor din Giula, Petru Iosip să l puște cu revolverul. Doamna Nyisztor avea un drăguț, pe scriitorul Kubik și poate pentru acesta a voit să și omoare bărbatul.

S'a introdus cercetarea contra mai multora. Păcătoasa doamnă zace greu bolnavă la sora-sa.

Nou abonament. Cu 1-a Ian. 1904 deschidem un nou abonament la »Foaia Poporului« cum se vede aceasta în fruntea foii. Totodată, voind pentru cetitori a înlesni abonarea, alături am la nrul de față asigurăm în postale. Cu aceste on. abonați pot trimite și prețul »Călimdarului Poporului« (46 bani = 23 cr. de un exemplar) avînd astfel a plăti numai odată portul postal pentru bani.

Introducere de învățător. Din Feneșel (tractul Clujului) ni-să scrie, că acolo a fost introdus în oficiu în 9 Nov. c. tinărul învățător Andrieu Blotor, numit de Consistorul din Sibiu, cu toate că împotriva numelui a uneltit fostul învățător. Sperăm, că noul învățător își va da toată silința a corespunde așteptărilor poporului din Feneșel.

Papa P. X. și muzica bisericească. În curînd va apărea enciclica Papei Piu X prin care noul papă voiește a scoate din bisericile catolice muzica teatrală.

Sesezeci de ani — dascăl. În comuna Farkasd (comitatul Esztergom) sîptemîna trecută și-a sîrbat învățătorul Deák Istvá iubileul de 60 ani de când e învățător. Întreaga comuna a sîrbat împreună cu bătrînul ei învățător acest rar iubileu dînd iub lantului numeroase daruri, ca semn de stimă și iubire.

Archiducesa Clotilda, fca cea mai mică a archiducelui Iosif a murit în 14 l. c. în Alcsuth, după scurte suferințe. Archiducesa a căpătat din răceală aprindere de plumăni cu catar, apoi aprindere de pelița pieptului și fiind cam slabă, n'a putut rîsbi boala. A fost în vîrstă de 19 ani.

Șmigelschi — apreciat de străini. Ceteterii noștri își vor aduce aminte de cele ce am scris despre esoposiția de pictură a profesorului și vrednicului nostru pictor Șmigelschi. Dînsul, la stăruința profesorului Groó și-a expus acum frumoasele icoane la esoposiția de artă industrială din Budapesta, deschisă în 5. Dec. c. Eată ce cuvinte laudătoare scrie un cunosător în ale picturii, dl Malonyai, despre picturile dlui Șmigelschi;

În etaj așteaptă pe cunosătorii de artă o surprindere mare. Acele sînt cartioanele imposante ale unui modest profesor de desen din provința, ale lui Șmigelschi Octav din Elisabetopol. Le a gătit artistul profesor în stil bisantin pe seama decorațiunii bisericii din Blaj, și cine știe, poate că nici nu s'ar grăi despre ele, dacă nu le-ar fi descoperit prof. Groó și nu le-ar fi adus aicea la esoposiție. Cunoștința temeinică și bogată, mult sentiment arhaic, încă și mai multă monumentalitate caracterizează opera aceasta foarte mare. Pe degete am putea, să numărăm pe acei mîestri ai noștri, cari pot să ia asupra și o astfel și așa de mare problemă — și ar putea, să esocute problema luată asupra și. Acestea sînt lucrări vrednice de a se interesa toată țeara de ele. După informațiile primite de la corespondentul nostru, min. Bezeviczy, care încă a luat parte la deschiderea esoposiției a felicitat călduros pe artistul profesor. Peste tot succesele câștigate cu această ocazie întrec toate așteptările.

Pentru învățători. În »Tel rom.« numărul mai nou se publică notificarea oficială a Consistorului archid. din Sibiu, prin care se face cunoscut, că esamenele de calificățiune învățătoresți, fie din toate studiile, fie de emendare din anumite studii, se vor face numai în termînul din Iunie 1903.

Nou episcop sîrbesc. În ședința de Mercuri sinodul episcopesc dela Carloviț a ales episcop pentru diecesa sîrbească a Timișoarei pe archimandritul Dr. George Letici. Noul episcop e abia de 31 ani; a studiat teologia la Cernăuți, unde a luat și doctoratul. Este un bărbat inteligent și simpatic.

Pentru iubii răposați. Împlinindu-se 6 ani dela moartea mult regretatului Dr. Arel Brote, fost director al băncii »Transilvania«, stimabila doamna Minerva Dr. Brote, dăruiește întru vecinica odihnă a răposatului suma de 5 cor. la fondul »Masa învățăcelor meseriașilor români«, întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«.

Dela teatru.

Joi (11 Dec) seara s'a reprezentat piesa: »Die Herren Söhne«. Piesa aceasta prin umorul ei a stîrnit nesfîrșite aplause și publicul a rîs dela început până la sfîrșit. Admirabil a jucat dl Redl, care ca comic a stîrnit hohote îndelungate; cunoscutul actor, dl Olmar, a reprezentat foarte natural pe studentul, care pică la esamene.

Sîmbătă seara s'a dat piesa: »Fatinița« de Francisc Suppé, cunoscutul compozitor. Bine a jucat dl Redl (Kantsuoff), cunoscutul cântăreț dl Kaufmann, redînd foarte bine pe reporterul, care și în cele mai periculoase aventuri nu și lasă notițele sale.

Luni și Marți seara s'a dat eară niște piese de umor. Luni seara s'a dat piesa »Die Fee Caprice« de cunoscutul autor de comedii, Oscar Blumenthal. Marți seara comedia: »Los vom Minne« (III acte) de W. Jakoby și A. Lippschitz, asemenea o piesă veselă și comică. Earăși a escelat dl Redl, apoi au jucat admirabil damele Josefine Paulmann și Marie Scherer. Cu d. băcia obicînită și a achitat rolul dl Olmar (Agamemnom Papapoulos). Mercuri (16 Dec.) s'a dat cunoscuta operetă de Francisc de Suppé »Das Modell«, ear' Joi opereta »Der Viceadmiral« de Milöcker.

În general, repetăm, ceea-ce am zis la deschiderea teatrului, că atît piesele sînt bine alese, cît și actorii sînt puteri bune, așa că teatrul merită tot spriginul. Glg.

Din public.

Mulțumită publică.

Subsemnații esprimăm prin aceasta Ombance de asigurare »Transilvania« mulțumită noastră pentru suma de despăgubire, pe care o am primit deja astăzi după 3 zile pentru dauna cauzată nouă prin incendul întîmplat la 7 ale lunei curente în comuna noastră.

Recomandăm totodată cu toată căldura inimii acest institut, care fără întîrziere a pără interesele materiale ale țărînimii noastre, solvind pagubele ce le suferă, neștirbit și cît mai curînd posibil.

Sadu, în 11 Decembrie st. n. 1903.

Nicolae Slavu m. p.,
Ioan Vestemean m. p.,
agricultori.

Prețul bucatelor.

În Timișoara. În piața Timișoarei la 11 Dec. c. prețul bucatelor fost următorul: Grăul maja metr. 75 kgr. cor. 6 80—6 85; sęcara 5.60—5.65; orzul 5.10—5.20; ovēsul 4.80—4.90; cucurazul nou maja metrică cu 4.40—4.45.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

St. T. în Top. Am primit; se vor publica în viitor. Mulțumite. Despre »Călimdarul Poporului« și-am scris deosebit.

I. P. în Opat. Cărțile, de cari scrii, nu le avem. Cere un catalog dela librăria Krafft.

Ab. Nr. 907. Și-am împlinit dorința.

R. I. R. în C. Du-te la un avocat, ca să și faci rugarea de lipsă. — Abonamentul se poate face și acum pe anul viitor.

S. M. în E. s. Plantarea nu o veți putea împedeca decât cu proces; întreabă pe un avocat.

A. H. în B. și B. în Trembowla. Nu se pot publica, fiind versurile slăbuțe.

I. P. în Comloș. Lemne se află la Reghin și mai aproape de d-v. la Zam pe Murēs, aduse cu plutele.

Abon. Nr. 1733. Tovărășia trebuie să aibă statute întărite de tribunal.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografia« Iosif Marschall.

„Avrigeana“

Institut de credit și economii societate pe acții în
(Avrig) (Felek).

Anunț.

La institutul de credit și economii „Avrigeana“ soc. pe acții în Avrig, începând cu 1 Ianuarie st. n 1904 etalonul depunerilor spre fructificare va fi următorul:

5 1/2 % se solvește după depunerile corporațiilor fără considerare la termenul de anunț.

5 % se solvește după depunerile particularilor cu termen de anunț de cel puțin un an.

4 1/2 % se solvește după depunerile particularilor fără anunț.

Din ședința direcțiunii ținută în 14 Dec. 1903.
Avrig, 15 Decembrie 1903.

190 1-1

Direcțiunea.

Reproduceri în mare cu toate prețurile. Garanție pentru asemănare

Atelier fotografic Mysz

Sibiu, str. Măcelarilor nr. 6, (în față cu hotel Meltzer).

Recomandă atelierul meu aranjat în conformitate cu timpul modern pentru confecționare de icoane mărite în fotografie și pictură în oleu, precum și pentru tot felul de fotografii.

	bucăți					
	1	3	6	12	18	24
Portret format visit	1.20	1.50	2.00	3.00	4.00	5.00
Figura întreagă format visit	1.50	2.00	2.50	3.50	4.50	5.50
Format Makart mic	1.50	2.00	2.50	3.50	4.50	5.50
Cabinet	1.60	2.00	2.50	3.50	4.50	5.50
Makart mare	2.00	2.50	3.00	4.00	5.00	6.00
Boudoir	2.50	3.00	3.50	4.50	5.50	6.50

Atrag deosebită atențiune la prețurile ieftine și la execuția frumoasă a icoanelor.
Grupe de familii, școală, reuniuni ș. a. se execută cu prețuri extraordinare ieftine.

184 2-10

Prima
Fabrică ardel.

de casse
c. și reg. privilegiată

R. Öszy

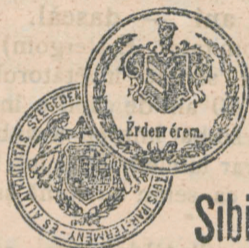
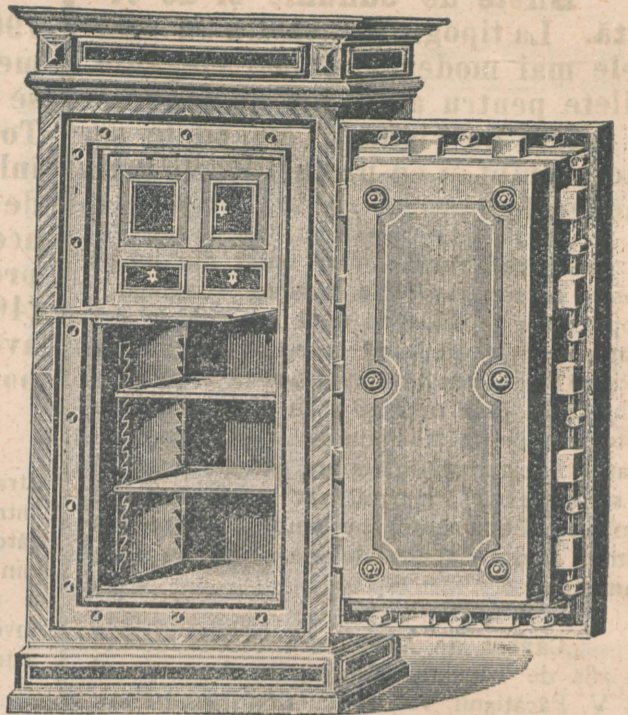
SIBIU, Piața Hermann 1, și str. Cislădiei 6.

și recomandă:

Cassele sale pancerate de fier sau oțel pentru păstrarea de bani, cărți și documente, sigure contra focului și spargerii și făcute din o singură bucată de fier sau oțel; cassele sunt provăzute cu legături nevizibile și de aceea ofer cea mai mare siguranță contra spargerii.

Sunt foarte recomandabile pentru oficiile comunale, bisericesti cum și de matricule, cu prețurile cele mai ieftine socotite să vînd după tocmeală, cum și cu achitarea în rate a prețului.

Liste de prețuri la cerere se trimit gratis și franco. 164 3-10

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu, - Hermannstadt, - Nagyszeben.

Ofer rămânînd liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96% Spirtrafinade, ... pr. 10.000 Lt. % Cor. 1.50

ff. 93% Spirt crud. . . . . > > > 1.48

Soiuri de făină foarte fină producție proprie > > > 1.56

ff Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicînit la luarea unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră > 1.—

La procurarea cu rambursa de spirt sau raffinade este de dat ca arvonă pentru dările corăspunzătoare de fiecare Lit Cor. I.— 112 9-52

Lemne de foc de fag.

Subscrisul ofer lemne de foc de fag prima calitate, neplutite:

	1 metru stânjen	1/2 metru stânjen	1/4 metru stânjen
In magazin	C. 21 —	C. 10.50	C. 5.44
Dus acasă	C. 22.—	C. 11.10	C. 6.16
Tăiate și crepate și duse acasă	C. 25.80	C. 12.90	C. 6.94

Comande se primesc la:

G. Scheyhing, strada Cislădiei nr. 20
J. Joh. Keil, Piața-mare nr. 11
Fritz Hemper, strada Pintenului nr. 12

Carl Albrecht, strada Ocnei nr. 15
în magazin, Piața Gărei (Bahnhofplatz) 2.

135 8-10

Cu distincă stimă
G. Scheyhing.

Liferantul curții ces. și reg. Espos. și Paris: Medalia de aur.

FERNOLENDT

Vacs de ghetete și papuci,

cel mai bun din lume, se svîntă curînd, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Infînțat la anul 1832. — Depositul fabricii Viena I. Schulerstrasse nr. 21.

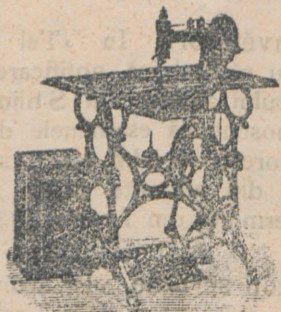
102 10-26

Se capătă în toate locurile.

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul meu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

8 23 -

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sînt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Mare atelier de fotografie

Emil Fischer,

Sibiu strada Cisnădiei (Heltauergasse nr. 5),
(în fața hotelului »Impăratul Romanilor«.)

Specialitate: Tablouri de copii, instantanee, de sport, precum și portrete singulare.

111 7—26

Reproducțiuni

de platina până la mărimea naturală.

Fotografiază și afară de atelier.
Despățământ special pentru pictură de portrete.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lunoare și tusei sêci. **Vindecã sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandeze **Laxbonbons** zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter, 137 5—10
apotecar în Békás Megyer. (Budapest mellett).

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
pentru saisonul de toamnă și iarnă

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru **pardi-siuri** și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

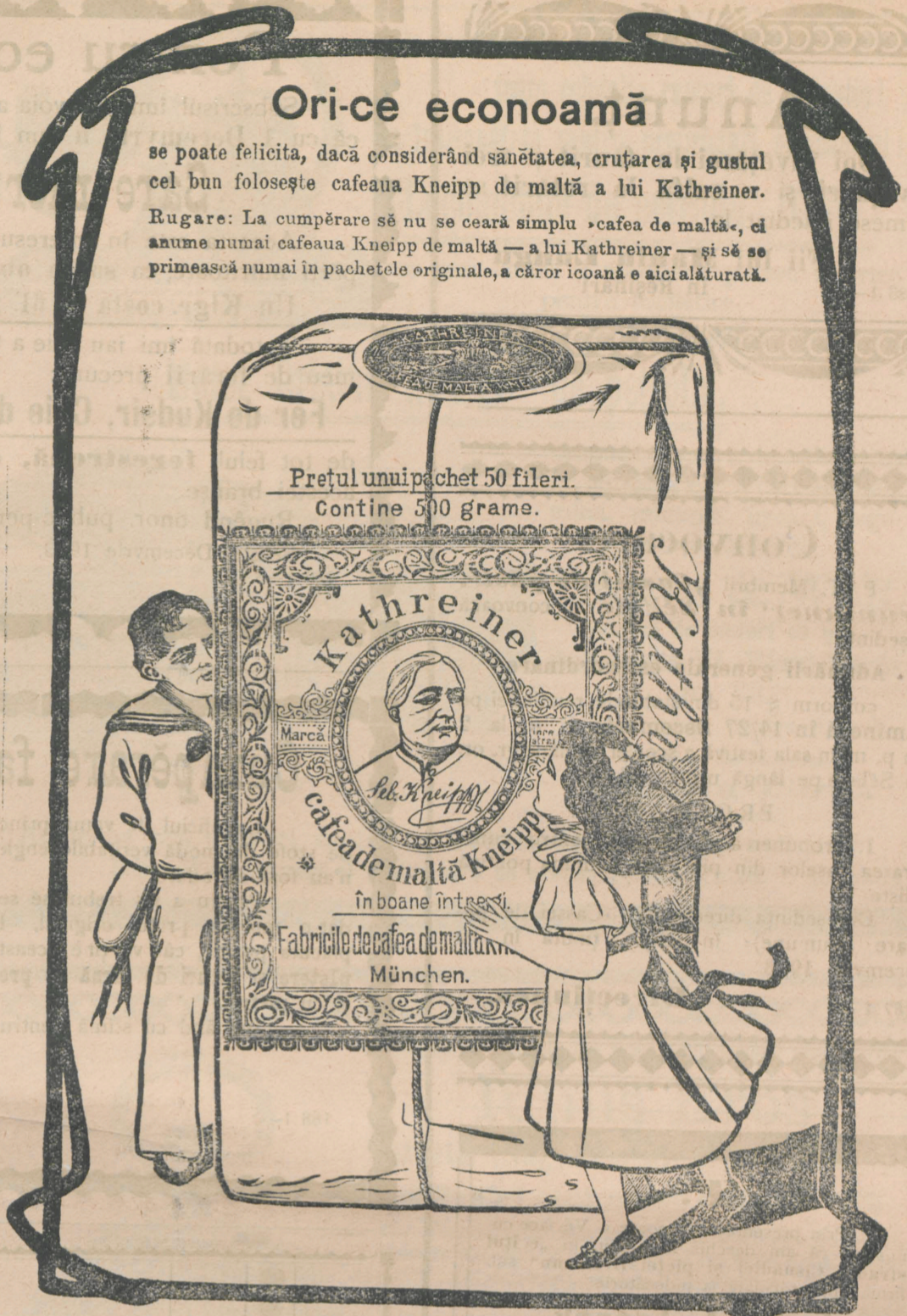
În casuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore.

70 15—

Ori-ce econoamă

se poate felicita, dacă considerând sănătatea, cruțarea și gustul cel bun folosește cafeaua Kneipp de maltă a lui Kathreiner.

Rugare: La cumpărare să nu se ceară simplu »cafea de maltă«, ci anume numai cafeaua Kneipp de maltă — a lui Kathreiner — și să se primească numai în pachetele originale, a căror icoană e aici alăturată.

1 6—9

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

107 6—

—* Intemeiată la anul 1868 *—

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
asigurează în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și exploziune, —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

— Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:
95,727.010 coroane. 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I.,
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum
și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Anunț.

Doi învățacei la făurit și trei învățacei și o calfa la rotărit se primesc imediat la

Fii lui Manu Lungu
în Rășinari

186 1-2

Convocare.

P. T. Membrii „Căseii de păstr. (reuniune)“ în Seliște se convoacă la ședința

Adunării generale extraordinare

conform §. 15 din statutele reuniunii pe **Duminecă în 14/27 Decembrie a. e.** la 2 ore p. m. în sala festivă a școlii române gr. or. din Seliște pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Propunerea direcțiunii pentru cumpărarea caselor din piața dela comuna politică Seliște.

Din ședința direcțiunii „Căseii de păstrare (reuniune)“ în Seliște, ținută în 10 Decembrie 1903.

187 1-1

Direcțiunea.

P. T.

Prin prezent am onoare a Vă face cunoscut, că am deschis în Sibiu, în „Cățul stradei Cisnădiei și pieței Hermann“ sub firma improcolată la judecătoria

Fritz J. Franck
o neguțătorie de delica țese.

Dându-mi cea mai mare simțită ca prin serviciul cel mai îngrijit se-mi câștig mulțumirea cea mai deplină a p. t. mușterilor mei, rog a-mi da în curând și des ocașie să-i pot convinge despre bunătate și prețiositatea marfei mele și mă recomand

185 1-3

cu deosebită stimă

Fritz J. Franck.

ECOURI.

A apărut astăzi

„Gălindarul Lumei Ilustrate“

— pe anul 1904. —

Și conține o materie aleasă și variată cu splendide ilustrații, și un frumos supliment care va face ori-cui o surprindere plăcută.

„Almanahul Folositor“ pentru care M. S. Regina a binevoit să acorde publicarea articolului „Casa Ideală“, conține rețete folosite pentru ori-cine.

Almanahul va apăre peste zece zile.

Prețul fiecărui calendar e un leu în capitală și 1.30 în provincie se găsește spre vânzare la toți librării și la editor

182 2-3

Ig. Hertz, București.

Pentru economii de vite.

Subscrisul îmi iau voia a face cunoscut on. public din Seliște și jur, că cu 1 Decembrie n. am introdus în prăvălia mea

Sare măruntă pentru vite

Aceasta este în interesul on. public din cauză, că conține mai multe părți nutritoare, ca sarea obișnuită și este și mai ieftină.

Un Klgr. costă 14 fl. mai puțin ca 5 Klgr. nu se poate vinde.

Totodată îmi iau voie a trage atențiunea on. public asupra depositului meu de ferării precum:

Fer de Kudsir, Cuie de drot, Platuri pentru bucătărie,

de tot felul, ferestreuă, etc. precum și toate articole aparținătoare acestei branșe.

Rugând onor. public pentru sprigin binevoitor, semnez

Seliște, Decembrie 1903.

189 1-3

Cu toată stima

Danil Bêrsan, sen.

Cumpărare favorabilă de mărfuri.

La oficiul de vamă principal din Aachen se aflau aproape 2000 de metri de stoffe de modă veritabile engleze, cari în urma sistării plăților a unei case mari, n'au fost estradate.

Pentru a nu trebui să se espedeze această marfă la Londra, fabrica 'mi a dat-o mie cu prețul original. Prin cumpărarea aceasta foarte favorabilă sunt în plăcuta poziție, cât va ține această proviziune, a pregăti rîndurile de haine, pardesii, ulstere și rocuri de larnă cu prețurile cele mai ieftine posibile, eventual a vinde și cu metrul.

Inviând cu stimă pentru binevoitoarea convingere, semnez

Cu toată stima

I. Schneider,

Strada Cisnădiei Nr. 5.

188 1-3

Ioan Gebora

neguțătorie de haine bărbătești
Sibiu, Piața mică, nr. 10.

Asortiment bogat de stoffe de modă

și anume producție din țeară cum și fabricate engleze și de Biinn, veritabile.

171 4-10

Deposit de haine gata pentru domni și copii.

Mostre la cerere gratis și franco.

„Anker“ Societate de asigurare pe viață și rente, în

— Viena I. Hoher Markt nr. 11. —

(Inflințată la 1858)

În România ea societate străină singură concesionată și admisă.

Averea totală	153 milioane Coroane.
Fondul de asigurare	516 „ „
Plătiri până acum	248 „ „

În anul 1902 au primit cei asigurați cu parte de câștig pentru cas de moarte și asigurările mixte după planul A de div. 25%, a premiului anual plătit în număr, pe când la asigurările mixte și de cassa de economii după planul B de div. (dividendă ce anual se urcă) s'au plătit în număr 3%, a tuturor premiilor plătite dela începutul asigurării, anume

după 3 ani,	după 4 ani,	după 5 ani
9%	12%	15%
după 6 ani,	după 7 ani,	după 8 ani,
18%	21%	24%

Asigurări avantajoase de zestre și mixte.

Premii moderate. — Condiții favorabile. — Siguranță absolută.

Cu prospecte și deslușiri servește cu plăcere

Agentul nostru general plenipotențiat dl FRITZ SCHMIDT

în Sibiu strada Margarethen nr. 8

căruia cu 1 Dec. e 'i-am predat și agentura principală în Sibiu.

P. T. domni contraheți sunt totodată cu stimă rugați ori-ce cuitări de premii a le plăti numai la dl SCHMIDT, care va avisa scadența lor totdeauna la timp.

177 3-3

Pentru comuna Ucea-de-jos (Comitatul Făgărașului)

să caută un cârcimar și boltaș român, om harnic. Localitățile unde se va purta această negustorie sînt la cea mai bună poziție în comună. Detaluri da
178 3-8 Primăria comunală.

Mijlocul Palais

pentru întinerirea părului

redă părului încărunțit culoarea originală. Nu colorează pielea capului, nu petează albiturile și are deosebitul avantaj, că întărește locul părului de cap și e cu totul nevătămător. 179 3-6

Breșul unui flacon cor. 2.

Depositar principal în Budapesta: la farmacistul Otto Petri I. Atila körut Nr. 51.

Ca cadou de

Crăciun și Anul-Nou

395 bucați cu fl. 1.85.

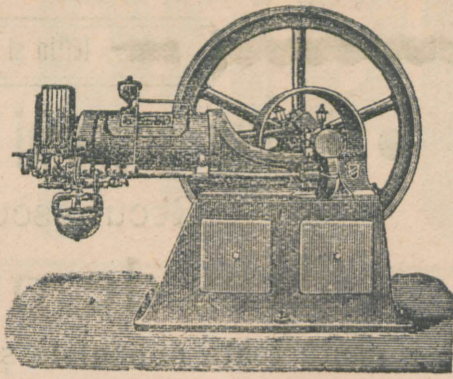
Un orologiu excelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 24 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ac de orăvătă cu brillant-simili; un inel aurit cu peatră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-double, 6 bucați batiste de buzunar, gar. de in; unelte de soris elegante de nikel; o etui de eglingă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucați de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 290 bucați diverse, cari sînt folosite în casă, sînt gratis.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de esport

H. Spingarn, Cracovia, nr. 80.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât înderept bani. 167 4-5

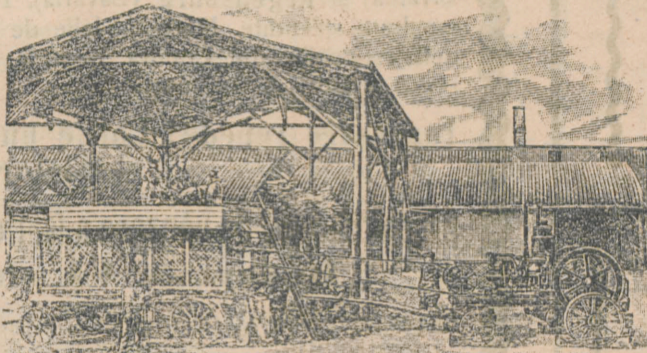

De însemnătate pentru morari și toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!
Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice pentru îmblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mîna, mînarea ușoară, siguranța folosirii.

Langen & Wolf,
fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andrei Török
în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.
Informațiuni, planuri și preliminară de prețuri se dau gratuit. 10 12-12

Orologe, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de orologioe, juveuri, obiecte de aur și de argint al lui Iulius Erös, Sibiu (N. Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

Toate obiectele de aur și de argint sînt probate și esaminate oficial și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta se da garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri - curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 64 14-26

Nr. 160 F. Orologiu de nikel, cu coveriș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nikel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor.

Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 160 F.

Oare de atelier dela 8 dimineața până la 7 oare seara.

Atelierul fotografic aranjat de nou al lui

Wilhelm Auerlich

în Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 53.

Prin aceasta îmi permit cu toată onoarea a face cunoscut că cu ziua de azi m'am mutat din vechiul meu atelier, strada Cisnădiei nr. 53 în atelierul fotografic din aceeași casă, (edificiul de mijloc) zidit după stilul cel mai nou și acolo m'am aranjat conform cerințelor celor mai moderne și m'am provăzut cu cele mai noue aparate, încheieri momentane etc

Este de relevat, că prin instalarea aparatelor celor mai noue de luminat cu lumină electrică s'a făcut posibil a putea face luări fotografice și dacă se lasă cea mai mare întunecime. Aceste fotografii la lumină mălestrită nu sînt de loc în nici o privință îndereptul celor făcute la lumina zilei și nu sînt de confundat cu fotografiările la lumina electrică cu magnesium.

Pentru comoditatea prea stimaților mei mușterii am deschis în parter un canton, unde de aci înainte se resoalvă toate agendele de afaceri.

Cu deosebită stimă

Wilhelm Auerlich.

Fotografieri la lumină electrică până la 7 oare seara, fără urcare de prețuri.

Comandă după chipuri de probă. Prețuri ieftine.

În măriri cu cadre cu prețurile cele mai ieftine.

Modă de domni.

Neguțatorie specială de articoli

de trebuință pentru domni!

Iulius Zintz

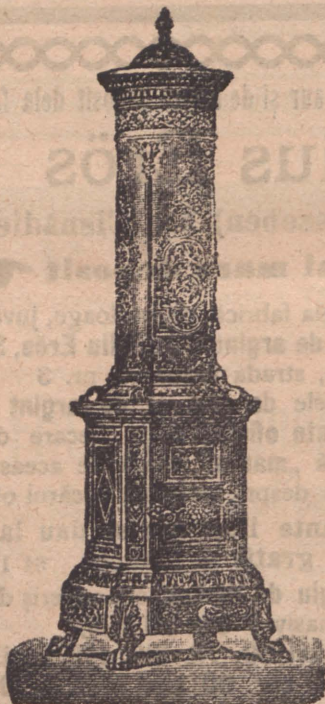
Piața mare nr. 21.

Asortimentul cel mai bogat în tot felul de articoli aparținători acestei specialități. Cu deosebire fac atent p. t. public la frumosul asortiment în cămeși, ismene, batiste, gulere, manșete, ciorapi și cravate cum și albituri Jäger de W. Bangers fi, Bregenz 180 2—3

Gust elegant pe lângă prețuri ieftine.

Modă de domni

Foi de țesut pentru femei.

Sobe noue.

Cuptoare de fert cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Liferare din deposit Sibiu sau dela fabrică franco, la ori care stațiune.

La cerere se trimit preț-curanturi.

Deposit bogat în tase, în sîrme și în place de sobă, în instrumente de camin și în păstrător de instrumente de camin.

Cărbuni de peatră și Coaks.

50 de chilograme se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickeli

162 5— Sibiu.

Asortiment frumos

de

Mănuși de iarnă

de stofă și de piele

recomandă

cu prețurile cele mai ieftine urmașul lui

G. Krigovsky & nepot

A. Bittermann

183 2—3 Strada Cisnădiei

vis-à-vis de hotelul „Împăratul roman”.

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite.

— Recunoscut de cel mai bun —

dres de nutreț

pentru toate animalele și galițele este

dresul de nutreț din Sebeșul-săs. Regensburg

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela espozițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numere 95 11—52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet 1/2 chgr. 90 bani, 9 pachete 4 1/2 chgr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

In atențiunea binevoitoare a cumpărătorilor de clavire.

Să recomandă prin sine însuși

Fabricatele Reinhold

și nime se nu întrelase a lua și aceea în considerare la cumpărarea iminentă că acele fac o concurență reală, astfel nu de desconsiderat și firmele din țeară și din străinătate de cel mai bun renume vechiu, fiindcă după cum e știut un Piano Reinhold, e foarte calificat. Cât de puțină lipsă de reclame umflate au Fabricatele Reinhold, stimății interesați să binevoiască a se convinge în

Salonul de claviră a lui F. A. Kauffmann**Sibiu, strada Urezului nr. 11,**

care firmă are exclusiva reprezentanță pentru Transilvania.

Cu considerare la declarațiile lui F. Robert Reinhold, care deja au apărut de repetiție ori, onor. public se ia la cunoștință, că acele instrumente Reinhold, cari nu se iau prin un mijlocitor, nu pot fi recunoscute nici din partea fabricii ca noue și de valoare deplină. Planele Reinhold se fabrică în interesul durabilității tonului totdeauna fără capsulă de ton.

F. Robert Reinhold e membru al comitetului școlar al societății fabricanților de clavire vienezi și proprietarul mai multor premii distinse de espoziții.

Salonul de clavire a lui F. A. Kauffmann ofere întotdeauna ocasiunea și pentru cumpărare de clavire renovate, folosite, cum și de armonii de școală și orgă și se fac solid și ieftin reparaturi de tot soiul cu cunoștințe speciale și pentru mușterii privați.

118 6—

Lemne de foc de fag.

Aducem la cunoștința onor. nostri mușterii, că am început de nou vânzarea lemnelor noastre de fag, pentru foc și invităm cu toată stima la procurarea acelor.

Lemne de foc de fag.

In blane lungime de 1 metru, fără căraușie

» » » » » » cu » » » » » »
Tăiate lungi și crepate 20 și 25 cm. cu căraușie
» scurte și » 20 și 25 » » » » » »

1/4 stânjin		1/2 stânjin		1 stânjin	
Cor.	bani	Cor.	bani	Cor.	bani
4	70	9	—	18	—
5	30	9	80	19	60
5	90	10	80	21	60
6	40	11	80	23	60

Comande primesc d-nii: C. F. Jickeli, trafica mare Piața-mare nr. 12, Wilhelm Fürst, strada Cisnădiei nr. 16, Andreas Rieger, piața de lemne nr. 3, Iuliu Ballmann, strada Măcelarilor nr. 36, Gustav Gürtler, strada Gusteriții nr. 37, Albert Weisz, neguțatorie de lemne strada Trei-ștețari nr. 4, Francisc Jahn fi, Piața-mică nr. 31, Josif Schwartz, strada Turnului (Saggasse) nr. 8, Ioan Schneider, str. Sării nr. 1, „Concordia”, soc. comercială pe acții, strada Măcelarilor nr. 20, Victor Dressnandt, strada Cisnădiei nr. 11, cum și biroul ferestralului cu vapor.

Cu deosebită stimă

Mersing & Lessel.

175 3—8